

**ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА РАДА**

**ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

ЗВІТ
про діяльність Чернігівського регіонального центру
підвищення кваліфікації
за 2025 рік

Зміст

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ.....	5
НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ.....	10
Навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації.....	10
Навчання за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації.....	11
НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ТА ВІДПОВІДНО ДО РЕГІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ.....	16
1. Управління персоналом, захист персональних даних, доступ до публічної інформації.....	16
2. Лідерство, прийняття ефективних рішень, впровадження змін.....	18
3. Комунікація та взаємодія, сприйняття змін.....	20
4. Дотримання прав людини, гендерна рівність, захист прав дітей, протидія дискримінації та торгівлі людьми.....	21
5. Державна політика цифрового розвитку, кібербезпека.....	22
6. Європейська та євроатлантична інтеграція України в т.ч. удосконалення рівня володіння іноземною мовою.....	24
7. Запобігання корупції та забезпечення доброчесності.....	26
8. Проєктний менеджмент, стратегічне та просторове планування, післявоєнне відновлення.....	27
9. Удосконалення рівня володіння державною мовою.....	30
10. Засади здійснення адміністративної процедури.....	31
11. Реалізація ветеранської політики, створення безбар'єрного простору, забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю.....	32
12. Інформаційна безпека та боротьба з дезінформацією.....	34
13. Управління місцевими ресурсами: комунальним майном, публічними фінансами, здійснення публічних закупівель та залучення інвестицій.....	35
14. Охорона навколишнього природного середовища, адаптація до змін клімату.....	39
15. Організація роботи органу місцевого самоврядування та нове законодавство про службу в органах місцевого самоврядування.....	42
16. З інших питань.....	43
ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД.....	49
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	53
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЦЕНТРУ.....	57

НАУКОВА РОБОТА ТА ПУБЛІЦИСТИКА.....	58
ЧОТИРНАДЦЯТИ «РОЗУМОВСЬКІ ЗУСТРІЧІ».....	60
СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ОГС, ВНЗ ТА МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ, КОМУНІКАТИВНІ ЗАХОДИ.....	63
НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ.....	68
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА.....	69
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ НА 2026 РІК.....	72
ДОДАТКИ.....	75
Кількісні показники навчання з інших рекомендованих питань НАДС.....	75
Навчально-методичне забезпечення підвищення кваліфікації, розроблене навчальним закладом за 2025 рік.....	80
Інформаційна картка про підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад у 2025 році (окремим додатком).....	86

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ:

Місце Центру у рейтингу закладів освіти, що забезпечили навчання за короткостроковими програмами.....	6
Планові та фактичні показники кількості випускників Центру за 2025 р.....	7
Динаміка кількості слухачів Центру за категоріями протягом 2021-2025р.р.....	7
Динаміка кількості учасників навчання професійних програм.....	10
Обсяги навчання заочною формою в 2021-2025 р.р.....	14
Навчання за програмою «Управління персоналом: інструментарій, напрями та інноваційні практики».....	16
Навчання за програмою «Впровадження змін та прийняття ефективних рішень».....	18
Навчання за програмою «Організація роботи місцевої державної адміністрації» для керівників апаратів місцевих державних адміністрацій Житомирської, Київської, Полтавської та Чернігівської областей.....	19
Навчання за програмою «Цифрова грамотність та комунікативна компетентність посадовця».....	23
Навчання за програмою «Національна безпека України та НАТО».....	24
Навчання за програмою «Англійська мова в професійній діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування».....	25
Навчання за програмою «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування».....	26
Навчання за програмою «Особливості організації адміністративної процедури та забезпечення комунікаційної ефективності».....	31
Навчання за програмою «Реалізація ветеранської політики на місцевому рівні: практичні аспекти». Куликівська громада.....	32
Навчання за програмою «Законодавчі аспекти реалізації державних програм, спрямованих на підтримку ветеранів війни». Чернігів.....	32

Навчання за програмою «Визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх задоволення». Ніжин. Спільно з Регіональним відділенням АМУ	33
XIV «Розумовські зустрічі». Дискусія «Українське суспільство та ветерани російсько-української війни».....	34
Навчання за програмою «Правові та практичні аспекти публічних закупівель в Україні».....	36
Навчання за програмою «Земельне законодавство України за умов воєнного стану».....	36
Навчання «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції» за підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Чернігів.....	37
Навчання за програмою «Розвиток соціально відповідального підприємництва в територіальних громадах, підтримка мікро та малого бізнесу на Чернігівщині».....	38
Навчання за програмою «Енергетична безпека: сутність, загрози та механізми регулювання»	39
Навчання «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС». За підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Чернігів.....	40
Кількість слухачів, які пройшли навчання за напрямом "Охорона навколишнього природного середовища, адаптація до змін клімату". Розподіл за тематикою	41
Навчання за програмою «Законодавчі новели для місцевого самоврядування».....	42
Викладацький склад.....	49
Співвідношення викладачів	52
Динаміка підготовки програм підвищення кваліфікації.....	54
XIV “Розумовські зустрічі”. Виступ Графа Грегора Розумовського.....	55
Документальний фільм «Гміни – Європейський Союз – громади: йдемо разом».....	56
Дванадцятий номер щорічника «Розумовські зустрічі».....	59
Міжнародна науково-практична конференція XIV «Розумовські зустрічі». Чернігів 27–28 листопада 2025 р.....	61
Проект «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів». За підтримки Фондом Ганнса Зайделя.....	64
Навчальний візит делегації представників місцевого самоврядування Чернігівської області до гмін Підкарпатського та Малопольського воєводств.....	65
Співпраця з Чернігівським РВ АМУ. Ніжинська міська рада. Навчання з питань визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх надання.....	67
Співпраця з Чернігівським РВ АМУ. Київська селищна рада. Навчання з питань актуальних аспектів відновлення і розвитку громад.....	67
Співпраця із Пенітенціарною академією України.....	67
Надходження коштів за рахунок надання платних послуг.....	68
Динаміка балансової вартості основних засобів.....	70

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Діяльність Чернігівського регіонального центру підвищення кваліфікації (далі – Центр) впродовж звітнього періоду спрямовувалася на виконання плану-графіку підвищення кваліфікації державних службовців місцевих органів виконавчої влади, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад області, затвердженого спільним розпорядженням начальника обласної військової адміністрації та голови обласної ради від 17 грудня 2024 року № 8, плану роботи закладу на 2025 р., реалізацію статутних завдань закладу, а також на виконання додаткових завдань та окремих доручень органів влади.

Професійне навчання державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад Чернігівської області у 2025 р. здійснювалося на підставі загальних та спеціальних програм підвищення кваліфікації, розроблених Центром та погоджених у порядку, встановленому наказом Національного агентства України з питань державної служби (далі – НАДС) від 02.11.2022 № 107-22 «Про затвердження Вимог до змісту і структури програм підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 18.11.2022 № 1434/38770) та згідно з постановою уряду від 06.02.2019 № 106 «Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад».

Змістове наповнення освітніх програм підвищення кваліфікації відповідало встановленому НАДС переліку пріоритетних напрямів (тем) для підвищення кваліфікації та регіональному замовленню, сформованому з урахуванням пропозицій щодо потреб у підвищенні кваліфікації працівників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування Чернігівської області. Також були враховані рекомендації НАДС щодо особливостей організації роботи в регіональних центрах підвищення кваліфікації та проведення навчання державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування під час дії правового режиму воєнного стану. Всього протягом року розроблено 58 програм підвищення кваліфікації (на 20 більше, ніж 2024 р.), 17 навчально-методичних посібників, 10 збірників тестових завдань, 34 одиниці відеоматеріалів навчально-методичного та просвітницького спрямування (відео-сюжети для каналу YouTube).

Програми підвищення кваліфікації були спрямовані на виконання завдань нормативно-правових актів за тематичними напрямками, визначеними відповідними органами влади для виконання на регіональному рівні і мали за мету розвинути професійні компетентності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у сфері публічного управління, в т.ч. за умов воєнного стану. З них 38 НПА – з питань підготовки до набуття членства в ЄС. Йдеться про завдання за трьома дорожніми картами у сферах верховенства права, реформи державного управління, функціонування демократичних інституцій (переговорний Кластер 1 «Основи процесу вступу до ЄС»), до яких

Центр як складова загальноукраїнської мережі провайдерів послуг із підвищення кваліфікації був залучений з червня 2025 р.

Протягом 2025 р. у загальнонаціональному рейтингу, який щомісяця визначається НАДС серед провайдерів навчання за кількісними показниками надання освітніх послуг публічним службовцям, Чернігівський центр входив до ТОП-5 закладів освіти, що забезпечують навчання:

- за короткостроковими програмами – 12 разів (1 місце – два рази, 2 місце – 1 раз, 3 – чотири рази, 5 місце – 5 разів)

- за професійними програмами – 4 рази (2 місце – один раз, 3 місце – два рази, 5 місце – один раз).

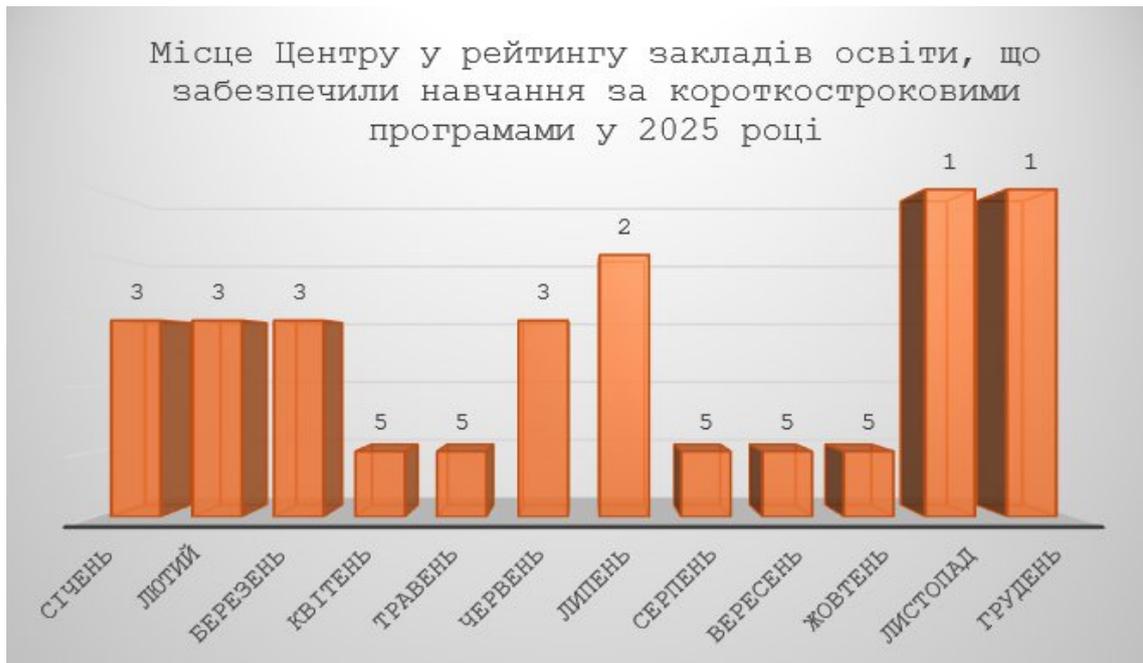

Рисунок 1 Місце Центру у рейтингу закладів освіти, що забезпечили навчання за короткостроковими програмами

У цілому протягом 2025 р. в Центрі підвищили свою кваліфікацію:

- ✓ **4758** – державних службовців місцевих органів державної виконавчої влади;
- ✓ **1368** – державних службовців територіальних органів центральних органів державної виконавчої влади в області;
- ✓ **8010** – представників органів місцевого самоврядування (в т.ч. числі **67** – депутатів місцевих рад).

У підсумку чисельність випускників 2025 р. становила **14136** осіб, що в два рази більше від запланованих обсягів на рік (**7160** чол.) та співмірно з минулорічним показником, що становив **14568** осіб (зменшення на 3%). Це третій показник за весь час діяльності Центру. В свою чергу він на 20% більше умовно довоєнного 2021 р. Досягнуті результати за рік відображені в рис. 2.

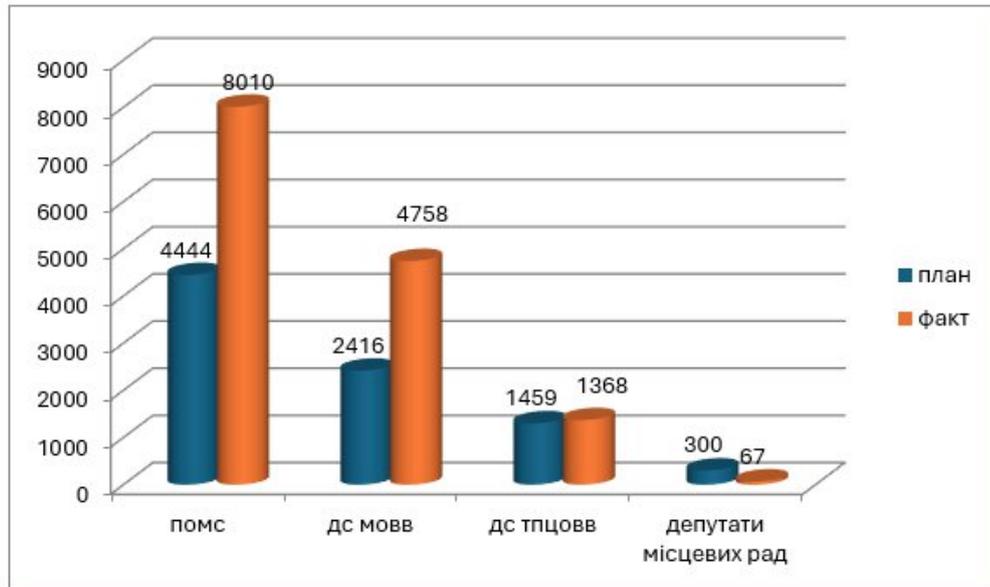

Рисунок 2 Планові та фактичні показники кількості випускників Центру за 2025 р.

За цільовою аудиторією планові та фактичні показники виглядають так:

- кількісний показник посадових осіб місцевого самоврядування перевищений на 180%;
- кількість державних службовців місцевих органів виконавчої влади становить 196% від запланованого показника;
- фактичний кількісний показник державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади в області в порівнянні з плановим суттєво не різниться.

Водночас зменшилася частка депутатів місцевих рад.

Стабільно високим кількісним показникам сприяє зручність та доступність дистанційної форми навчання. Онлайн-навчання знижує бар'єр входу й дозволяє залучати великі аудиторії без логістичних витрат.

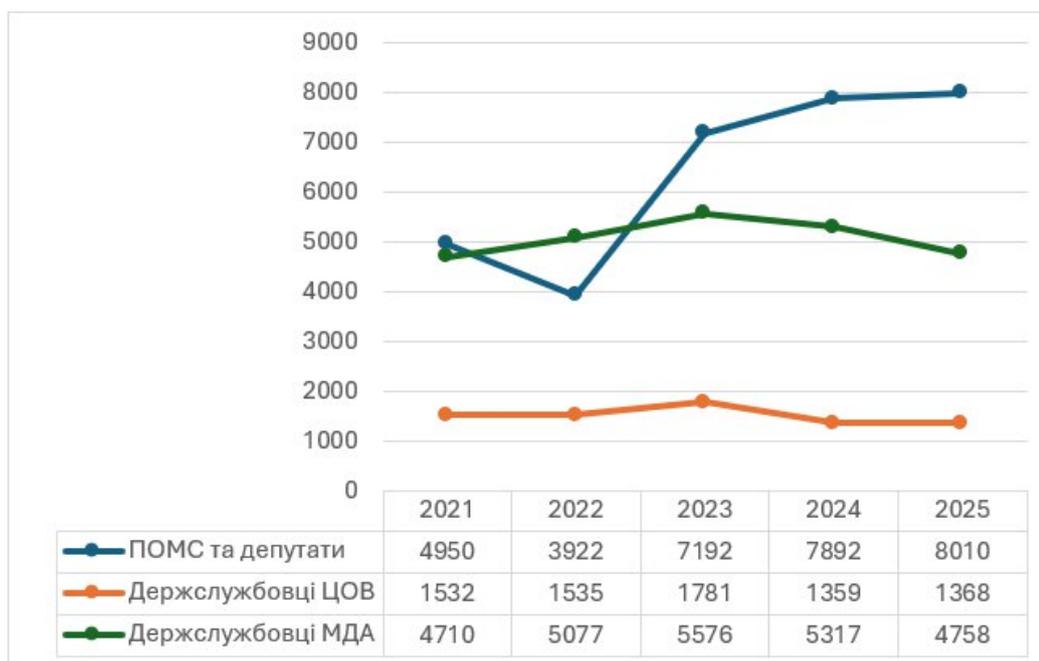

Рисунок 3 Динаміка кількості слухачів Центру за категоріями протягом 2021-2025р.р.

За наявних суспільно-історичних обставин у представників державної служби та служби в органах місцевого самоврядування зберігається гостра необхідність оперативного отримання інформації для виконання функціональних обов'язків, що стимулює попит на навчання. Показники засвідчують, що закладу, в цілому, вдається задовольнити цей підвищений попит цільової аудиторії. Динаміка змін за останні п'ять років (2021–2025 рр.) відображена в діаграмі на рис. 2.

Ймовірно, що у 2026 р. високий попит зберігатиметься, адже зовнішні обставини не змінилися. Натомість збільшуватиметься вплив чинника участі Центру як складової загальноукраїнської мережі у виконанні НПА із питань підготовки до набутті членства в ЄС: до переговорного Кластеру 1 «Основи процесу вступу до ЄС» має додатися Кластер 2 «Внутрішній ринок» та Кластер 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивне зростання» та Кластер 6 «Зовнішні відносини». У всіх трьох кластерах вирішальне значення приділяється регіональному та місцевому рівням, що вимагатиме організації та проведення великої кількості різнопланових навчань державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування з питань інтеграції України до ЄС.

Про свою діяльність та можливості навчання Центр інформував за допомогою своєї офіційної веб-сторінки на сторінці у Фейсбук, кількість підписників якої зросла до 2,2 тис. (на 5% порівняно з минулим роком).

Проблемні питання:

✓ зменшення кількості слухачів в 2025 році в порівнянні з попереднім роком відбулося за рахунок державних службовців місцевих державних адміністрацій, тому робота з зазначеною категорією учасників навчання потребуватиме внесення змін;

✓ стабільно низька, до того ж така, що тяжіє до скорочення, частка участі депутатів місцевих рад у навчанні; очевидне зменшення мотивації депутатів до навчання, не в останню чергу – через факультативність його проходження.

Освітній процес в Центрі було організовано з урахуванням рекомендацій НАДС та інтересів безпеки як учасників навчального процесу, так і працівників Центру. Співвідношення дистанційно та очної форм навчань становили 85% – 15% відповідно.

До проведення занять залучалися 154 викладачі, з них 12 докторів наук (7,8 %), 34 кандидатів наук (22,1 %), 57 – працівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування (37,0 %), 97 (63,0%) – викладачі ВНЗ, співробітники підприємств, громадські активісти. Залучено 56 викладачів із інших регіонів України (36%).

Навчання державних службовців обласної та районних державних адміністрацій, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад у Центрі здійснювалося в межах кошторисних видатків на 2025 р. Навчання державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та працівників підприємств, установ і організацій здійснювалася за договорами відповідно до потреб замовників.

Узагальнюючи наведені кількісні показники роботи Центру в 2025 році, можна зробити такі висновки:

- в регіоні високий та стабільний попит на підвищення кваліфікації та його різноманіття, що свідчить про потребу кадрів у нових компетентностях;
- безпекові ризики в парадоксальний спосіб сприяли масштабуванню навчань, роль підвищення кваліфікації в системі публічного управління та адміністрування зростає;
- Центр за умов російсько-української війни демонструє інституційну спроможність, стійкість та високу адаптивність (організаційна гнучкість, ефективна логістика, вдале поєднання дистанційних та очних форм навчання);
- Центр є ключовим регіональним провайдером професійного розвитку цільової аудиторії, підтверджує довіру зі сторони органів влади та інших замовників освітніх послуг.

План-графік підвищення кваліфікації 2025 р. виконано, освітні потреби у підвищенні кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців місцевих державних адміністрацій області задоволені. Також виконано всі замовлення на освітні послуги територіальних органів центральних органів державної влади щодо навчання їхніх працівників.

НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ

Навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації

В 2025 році держслужбовці та посадові особи місцевого самоврядування навчалися в Центрі за шістьма загальними та однією спеціальною професійними програмами підвищення кваліфікації (всього – 17 груп посадовців):

- ✓ для вперше призначених на посади державної служби категорії «В» – 3 групи;
- ✓ для вперше призначених на посади державної служби категорії «Б» – 1 група;
- ✓ для вперше призначених на посади в органах місцевого самоврядування – 2 групи;
- ✓ Англійська мова в професійній діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування – 2 групи;
- ✓ Запобігання корупції та впровадження стандартів доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування – 1 група;
- ✓ Цифрова грамотність та комунікативна компетентність посадовця – 7 груп;
- ✓ Правові та практичні аспекти діяльності державного службовця Державної податкової служби України (один раз на три роки) – 1 група.

Всі професійні програми реалізувались дистанційно як такі, що значні за тривалістю та інтенсивністю (2 кредити ЄКТС).

Кількісний склад такий: **1187** учасників (**914** державних службовців, з них **604** – представники територіальних органів центральних органів виконавчої влади в області та **273** посадових осіб органів місцевого самоврядування).

За професійними програмами підвищили свою кваліфікацію трохи більше 8% від усіх учасників навчання. Показники, порівняно з минулим роком, зросли на 3% (406 посадовців). Особливість 2025 року – програма «Цифрова грамотність та комунікативна компетентність посадовця» мала великий попит, її опанували чотири групи представників територіальних

Рисунок 4 Динаміка кількості учасників навчання професійних програм

підрозділів центральних органів виконавчої влади (державні службовці Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області, Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Чернігівській області, Головного управління Держгеокадастру в Чернігівській області). Звідси помітний ріст кількості працівників територіальних органів центральних органів виконавчої влади, які підвищили свою кваліфікацію в Центрі. Це свідчить про посилення взаємодії Центру з зазначеними державними органами.

Навчання за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації

В 2025 році за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання 203 групи посадовців (**12949 учасників**). Кількісно це виглядає так:

за загальними короткостроковими програмами – **148** груп, **10471** слухач (**4705** державних службовців місцевих органів державної виконавчої влади, у тому числі **509** працівників територіальних органів центральних органів виконавчої влади в області, **5766** працівників органів місцевого самоврядування);

за спеціальними короткостроковими програмами – **55** груп, **2478** учасники (**507** державних службовців місцевих органів виконавчої влади, в тому числі **255** представників територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади в області, **1971** працівників органів місцевого самоврядування).

В структурі навчання домінували загальні короткострокові програми – **80%** учасників.

Тематика загальних короткострокових програм: антикорупційна тематика; управління персоналом; цифрова грамотність; інформаційна безпека; кібербезпека та кібергігієна; комунікація; засади здійснення адміністративної процедури; проектний менеджмент; розвиток лідерського потенціалу; сприйняття змін; удосконалення рівня володіння державною мовою; ведення переговорів; впровадження змін та прийняття ефективних рішень; гендерна політика; стратегічне управління та планування; європейська та євроатлантична інтеграція; забезпечення доступу до публічної інформації; забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю; загальні питання державного управління, зміни у законодавстві з питань державної служби; запобігання та протидія торгівлі людьми; застосування міжнародного гуманітарного права в умовах збройного конфлікту.

В 2025 році в тематиці посилюється прикладний та безпековий компонент, з'явилася низка нових програм, що обумовлено викликами російсько-української війни, змінами в законодавстві, потребами органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування:

✓ Впровадження основних положень нового Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування в громадах Чернігівщини».

- ✓ Безпека особистості та ментальне здоров'я.
- ✓ Державна ветеранська політика: законодавче забезпечення, завдання, складові.
- ✓ Доступна жестова мова як засіб для надання адміністративних послуг: практика Чернігівщини.
- ✓ Ефективні комунікації на державній службі. Службова етика та етикет.
- ✓ Нове законодавство для органів місцевого самоврядування: впровадження в громадах Чернігівщини.
- ✓ Організація та здійснення внутрішнього контролю в органах державної влади та органах місцевого самоврядування Чернігівщини.
- ✓ Розвиток соціально відповідального підприємництва в територіальних громадах, підтримка мікро та малого бізнесу на Чернігівщині.
- ✓ Soft Skills – інструмент ефективної діяльності посадової особи місцевого самоврядування.

Навчання за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації в Центрі здійснювалось як за очною так, і дистанційною формами. Переважала дистанційна.

За **очною формою** проводились навчання для територіальних громад області (виїзні навчання), а також районних державних адміністрацій. Всього здійснено 59 виїздів (54 – в територіальні громади і 5 – в районні центри області). Головне завдання таких заходів – наблизити освітні послуги до місця проживання та проходження служби посадовців із дотриманням заходів безпеки. А також – врахувати локальну специфіку громад та підвищити прикладну спрямованість програм.

Тематика навчань для територіальних громад була такою:

- ✓ «Інформаційна безпека: виявлення дезінформації та методи перевірки фактів» (9 навчань);
- ✓ «Кібербезпека та кібергігієна в роботі публічного службовця» (9 навчань);
- ✓ «Земельне законодавство України у воєнний стан» (8 навчань);
- ✓ «Реалізація ветеранської політики на місцевому рівні: практичні аспекти» (5 навчань);
- ✓ «Нормативне забезпечення та застосування стратегічної екологічної оцінки для програмних документів територіальними громадами» (5 навчань);
- ✓ «Управління проєктним циклом: від ідеї до звітності» (5 навчань);
- ✓ «Особливості надання соціальних послуг у громаді в умовах воєнного або надзвичайного стану» (4 навчання);
- ✓ 3 питань вивчення нового Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (4 навчання);
- ✓ «Фінансовий контроль як інструмент антикорупційної політики. Електронне декларування» (3 навчання);
- ✓ Закон України «Про адміністративну процедуру»: новели та належне застосування» (3 навчання).

По одному навчанню проведено на такі теми: «Освітній менеджмент в органах місцевого самоврядування»; «Розробка інвестиційного паспорта

громади»; «Використання штучного інтелекту для вдосконалення публічних послуг у територіальних громадах: виклики та можливості»; «Реалізація повноважень та обов'язків органів виконавчої влади щодо створення умов безпечного середовища»; «Профілактика професійного вигорання працівника публічної служби»; «Актуальні аспекти відновлення і розвитку громад»; «Партисипативне стратегічне планування: з чого почати»; «Реалізація молодіжної політики у територіальних громадах».

Таким чином навчанням було охоплено практично всі (54 територіальні громади області і 5 районів). У зв'язку з безпековою ситуацією та на прохання громад у трьох випадках навчання відбулись дистанційно: Семенівська міська рада, Холминська та Парафіївська селищні ради.

Всього у виїзних навчаннях **очно** взяли участь **1406** слухачів (**1173** – посадових осіб місцевого самоврядування, в тому числі **60** депутатів місцевих рад та **233** – державних службовців).

Крім того, в рамках проєкту «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів», що здійснювався за підтримки фонду Ганнса Зайделя (Баварія, Німеччина) для голів територіальних громад (їхніх заступників, секретарів рад), упродовж лютого – травня було організовано та проведено чотири **очних навчання** з такої тематики:

- ✓ «Програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проєктів на програму LIFE;
- ✓ «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС»;
- ✓ «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції»;
- ✓ «Міжнародне співробітництво територіальних громад для розвитку території».

У зазначених навчаннях взяли участь **172** посадових осіб місцевого самоврядування.

Також **в очній формі** було реалізовано низку інших навчань за загальними та спеціальними програмами:

- ✓ «Робота з організації та ведення військового обліку, мобілізаційна робота» (2 групи);
- ✓ «Безпека особистості та ментальне здоров'я» (2 групи);
- ✓ «Управління персоналом: інструментарій, напрями та інноваційні практики» для начальників відділів (завідувачів секторів) управління персоналом апарату, структурних підрозділів обласної державної адміністрації, апарату районних державних адміністрацій;
- ✓ «Освітній менеджмент в органах місцевого самоврядування» для керівників органів управління освітою територіальних громад;
- ✓ «Організація роботи місцевої державної адміністрації» для керівників апаратів місцевих державних адміністрацій Житомирської, Київської та Чернігівської областей було проведено у три сесії, дві з яких – очні; від

Чернігівщини взяло участь п'ять керівників апаратів районних державних адміністрацій;

✓ «Доступна жестова мова як засіб для надання адміністративних послуг» для посадових осіб Управління адміністративних послуг Чернігівської міської ради;

✓ «Використання штучного інтелекту у роботі державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування»;

✓ «Кібербезпека та кібергігієна в роботі публічного службовця»;

✓ «Розробка інвестиційного паспорта громади»;

✓ «Медіаграмотність та медіакультура публічного службовця за умов інформаційної війни»;

✓ «Законодавчі аспекти реалізації державних програм, спрямованих на підтримку ветеранів війни»

✓ «Управління проєктним циклом: від ідеї до звітності (як написати хороший проєкт)»

В цих навчаннях взяли участь **525** осіб (**172** державних службовці та **353** посадові особи місцевого самоврядування).

Обсяги навчання за очною формою в 2021 – 2025 рр.

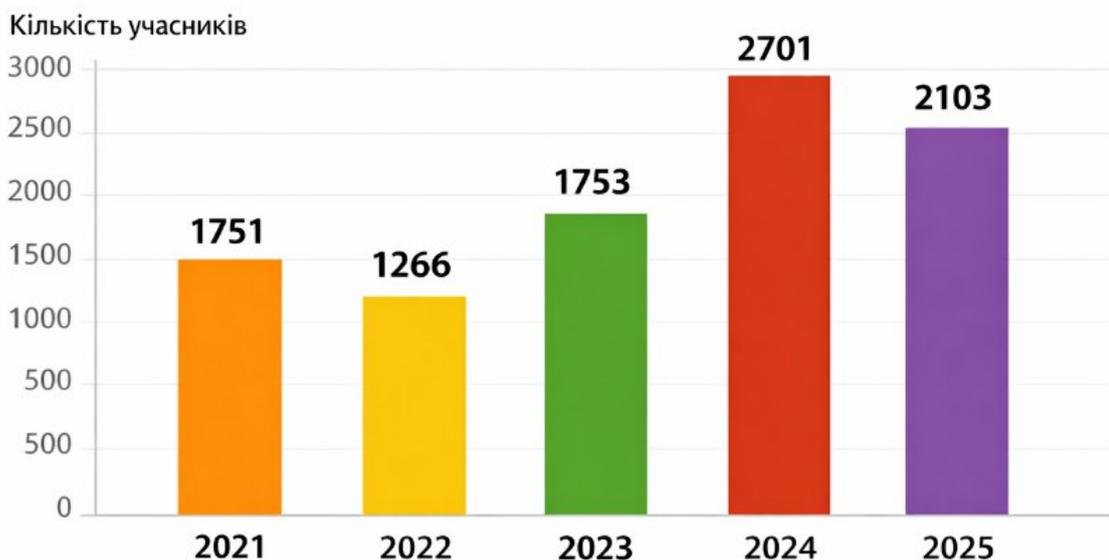

Рисунок 5 Обсяги навчання за очною формою в 2021-2025 р.р.

Таким чином, у цілому за **очною формою підвищили свою кваліфікацію 2103 учасників навчання** (1698 посадових осіб місцевого самоврядування, в тому числі **60** депутатів місцевих рад та **405** державних службовців). Це становить майже 15% від загального обсягу навчань. Порівняно з 2024 роком кількість очних навчань зменшилась на 3%, що відображає погіршення безпекової ситуації в регіоні.

Переважала дистанційна форма навчання. Центр поєднував асинхронний (офлайн) та синхронний (онлайн) формати дистанційного навчання. Для асинхронного навчання у Центрі використовувалася платформа Moodle. Таким чином було реалізовано чотири дистанційні курси з питань ділового українського мовлення; основ управлінського лідерства; етики та доброчесності та комунікативної компетентності посадовця. Всього за асинхронним форматом навчалося 197 учасників навчання (1,6% від загального обсягу дистанційного навчання).

Переважно навчання проходило в синхронному форматі дистанційного навчання. З огляду на ймовірні технічні обмеження (стійкість Інтернету, пропускна здатність мереж для відеозв'язку, наявність відповідного обладнання у слухачів), як правило, Центр робив відеозапис навчання, посилення для скачування якого (разом із презентаційними матеріалами) розсилалися всім зареєстрованим учасникам навчання для ознайомлення.

В дистанційному форматі за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації (загальними та спеціальними) пройшли навчання 126 груп посадовців. Кількісно – це **12033 учасники (5721 – державні службовці і 6312 – посадові особи місцевого самоврядування)**. Саме дистанційний формат навчання забезпечив масовість, доступність і безпеку освітнього процесу. Це дозволило охопити значну кількість публічних службовців незалежно від місця їх проживання чи служби та оперативно реагувати на актуальні запити органів влади і місцевого самоврядування. Він склав **85%** від загальної кількості учасників навчання. Серед особливостей 2025 року – з огляду на наявний запит від замовників після річної перерви Центр відновив практику асинхронного дистанційного навчання на платформі Moodle. Серед інших особливостей: концентрація на універсальних компетентностях, актуальних для більшості публічних службовців (домінування загальних короткострокових програм в структурі навчання); посилення прикладного та безпекового компоненту у змісті програм.

НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ТА ВІДПОВІДНО ДО РЕГІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ

1. Управління персоналом, захист персональних даних, доступ до публічної інформації

Упродовж 2025 р. на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831 «Деякі питання реформування державного управління України» та Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, схваленого вищезазначеним розпорядженням Кабінету Міністрів України, були організовані та проведені навчання із питань основних аспектів законодавства про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, підзаконних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та НАДС України щодо практичних питань проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування відповідно до вимог Закону України «Про державну службу», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Рисунок 6 Навчання за програмою «Управління персоналом: інструментарій, напрями та інноваційні практики»

Протягом року в Центрі проходило навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації **«Управління персоналом: інструментарій, напрями та інноваційні практики»**. В рамках навчання відбулися три заняття для начальників відділів (завідувачів секторів) управління персоналом структурних підрозділів обласної державної адміністрації, апарату районних державних адміністрацій, посадовців, на яких покладено обов'язки щодо здійснення кадрової роботи. Успішно завершили курс **27** державних службовців. Навчання проходило в очно-дистанційному форматі, в режимі реального часу слухачі мали можливість обговорити широкий спектр питань: порядок

укладення контрактів про проходження державної служби; використання державним службовцем щорічних відпусток; мотивація персоналу; новели антикорупційного законодавства та шляхи врегулювання конфлікту інтересів і багато інших.

В серпні Центрі відбулося навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації **«HR-менеджмент в органах місцевого самоврядування»**. Програма призначена для начальників відділів (завідувачів секторів) управління персоналом виконавчих апаратів територіальних громад. Слухачі мали чудову можливість підвищити рівень професійних компетентностей щодо організації ефективної системи управління людськими ресурсами, розвинути навички застосування інструментів залучення компетентних кадрів, сформуванню розуміння залежності результатів діяльності органів місцевого самоврядування від професіоналізму наявного персоналу та опанувати нові підходи посилення спроможності органів місцевого самоврядування через формування актуальних компетентностей, мотивації та психологічних установок HR-фахівця. Навчалися за даною програмою **24** посадові особи органів місцевого самоврядування.

Влітку Центр навчав державних службовців місцевих державних адміністрацій та посадових осіб органів місцевого самоврядування області за програмою підвищення кваліфікації **«Новели законодавства України про працю в період воєнного стану»**. Слухачі дізналися про правове регулювання трудових відносин в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування; регулювання робочого часу та відпочинку; охорона праці в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування у воєнний час.

Також посадовці мали можливість ознайомитись із ситуацією на ринку праці Чернігівщини. Участь у навчанні взяли **96** слухачів. Вони отримали практичні рекомендації для щоденної роботи в складних умовах.

У звітному році Центр двічі проводив навчання за програмою **«Робота зі зверненнями громадян та забезпечення доступу до публічної інформації»** для працівників апарату, структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, виконавчих апаратів рад територіальних громад, районних рад, відповідальних за роботу зі зверненнями громадян. Йшлося про правові засади роботи зі зверненнями громадян, як реально допомогти громадянам вирішити ті чи інші проблеми в межах своєї компетенції. Зазначене навчання пройшли **169** посадовців: **66** державних службовців та **103** посадові особи органів місцевого самоврядування.

Навчання **«Інноваційні інструменти візуалізації та управління даними в роботі органів місцевого самоврядування»** відбулося в Центрі в квітні для фахівців органів місцевого самоврядування (**58** посадових осіб органів місцевого самоврядування). Програма навчання присвячувалася сучасним підходам до роботи з даними – від основ до просунутих інструментів аналітики та візуалізації. Учасники курсу вивчали такі теми: публічна інформація та відкриті дані; основи роботи з даними: типи, формати, ключові поняття; підготовка даних до аналізу, типові помилки; основи аналізу та візуалізації даних; огляд інструментів, які можна використовувати у повсякденній роботі органів місцевого самоврядування.

Тематика захисту персональних даних розглядалася під час навчань за програмою **«Кібербезпека та кібергігієна в роботі публічного службовця»**. Такі навчання протягом звітнього року проходили як в Центрі, так і

безпосередньо в громадах (в Городнянській, Ічнянській, Носівській, Любецькій та інших). Понад **430** посадовців стали учасниками цього курсу.

Протягом звітного року вивчення тематики управління персоналом, захисту персональних даних та доступу до публічної інформації відбувалося за трьома стратегічними напрямками: 1) нормативно-правовий – державна служба, служба в ОМС, трудове законодавство у воєнний період, антикорупційні вимоги; 2) управлінський – управління персоналом, HR-менеджмент, мотивація, кадрові інструменти; 3) цифрово-аналітичний та безпековий – робота з даними, візуалізація, відкриті дані, кібербезпека та захист персональних даних.

Спостерігається поступовий перехід від суто нормативного навчання до розвитку прикладних та цифрових компетентностей. Діяльність Центру у цьому напрямку корелювалася з цілями Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки щодо професіоналізації публічної служби; розвитку людського капіталу; цифровізації та відкритості; підвищення стійкості інституцій. В 2026 р. очікується ухвалення відповідної Стратегії на новий період.

2. Лідерство, прийняття ефективних рішень, впровадження змін

У 2025 році в Центрі регулярно проводились навчання, присвячені тематиці лідерства, прийняття ефективних рішень, впровадження змін. У січні реалізовано програму підвищення кваліфікації **«Впровадження змін та прийняття ефективних рішень»**, яку пройшли **137** слухачів. До навчання долучилися **75** державних службовців категорії «Б» та **62** працівники органів місцевого

самоврядування.

Програма була зосереджена на темі лідерства за умов змін, ефективній комунікації, формуванні й управлінні командами, а також на практичних аспектах управління змінами в організаціях. Були розглянуті питання

Рисунок 7 Навчання за програмою «Впровадження змін та прийняття ефективних рішень»

лідерства під час організаційних змін, комунікації як стратегії запровадження змін, формування команд та управління ними, управління змінами в організації.

Двічі протягом року, в березні та жовтні, в Центрі проходили навчання за програмою **«Лідерство та командування»**. Дводенний курс спрямований на розвиток сучасних лідерських навичок, ефективних методів

управління командами та стратегій вирішення конфліктних ситуацій. Навчання пройшли **166** слухачів, серед яких **90** державних службовців та **76** посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Рисунок 8 Навчання за програмою «Організація роботи місцевої державної адміністрації» для керівників апаратів місцевих державних адміністрацій Житомирської, Київської, Полтавської та Чернігівської областей

Впродовж червня відбулися три сесії навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації **«Організація роботи місцевої державної адміністрації»** для керівників апаратів місцевих державних адміністрацій Житомирської, Київської, Полтавської та Чернігівської областей. Організатори – Житомирський, Київський, Полтавський та Чернігівський регіональні центри підвищення кваліфікації. Мета програми – засвоєння нових методів лідерського

впливу, визначення пріоритетних напрямів управління людськими ресурсами на державній службі, удосконалення знань про формування команд на державній службі, розвиток умінь та навичок ефективної командної взаємодії із застосуванням сучасних соціально-психологічних технологій, методів та інструментів. **5** керівників апаратів місцевих державних адміністрацій Чернігівщини успішно пройшли зазначене навчання.

Восени проведено навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації **«Основи управлінського лідерства на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування»** обсягом 1 кредит ЄКТС. Учасниками навчання стали **36** посадовців (**13** державних службовців та **23** посадові особи органів місцевого самоврядування). Зазначений курс був реалізований за допомогою платформи MOODLE, тобто – асинхронно. Це виявилось зручно для слухачів за умов періодичних відключень постачання електроенергії через обстріли рашистів.

В рамках навчання за «Програмою підвищення кваліфікації для вперше призначених на посади державної служби категорії «Б» **21** державний службовець опанував модуль **«Лідерство на командоутворення»**. Тема «Сутність лідерства та його основні ознаки. Лідерство та керівництво: спільне та відмінне» викликала жваву дискусію та інтерес у слухачів.

У 2025 році Центр послідовно реалізовував навчальні програми, спрямовані на розвиток лідерських компетентностей, ефективного управління командами та впровадження змін у публічному секторі. Навчання охопили різні категорії державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, від новопризначених фахівців до керівників апаратів, поєднували очні та дистанційні формати, мали практичну спрямованість.

3. Комунікація та взаємодія, сприйняття змін

Тематика комунікації та взаємодії знайшла своє втілення під час навчань «Техніка комунікації та ведення переговорів, мистецтво презентації (ділова риторика, публічний виступ)», що проходили у лютому, травні та листопаді 2025 року. В цілому участь у цих заходах взяли **472** посадовці, з них **266** державних службовців та **206** працівників ОМС. Слухачі мали змогу вдосконалити навички ділового спілкування та публічних виступів. Учасники опрацювали основні складові комуникативної компетентності, особливості її застосування в діяльності державного службовця, а також методiku вибудовування ефективного переговорного процесу.

Під час навчання за професійною програмою «Цифрова грамотність та комуникативна компетентність посадовця» тематикою з комунікації було охоплено **707** учасники – представники Головного управління ДПС у Чернігівській області, Головного управління Держгеокадастру в Чернігівській області, а також державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування. Також, загальна короткострокова програма «Комуникативна компетентність посадовця» була розміщена на платформі Moodle, де навчання пройшли **66** осіб, з них **19** державних службовців та **47** посадових осіб.

Тема «Деліберация (осмислене обговорення) як основа місцевої демократії» зацікавила **135** учасників, серед них **68** держслужбовці та **57** працівників ОМС. Учасники отримали практичні знання та навички з організації й проведення деліберативних нарад, сприяла розвитку культури осмисленого діалогу та спільного ухвалення рішень. Отримані компетентності покликані допомогти учасникам ефективніше залучати громадян до процесів місцевого самоврядування, посилювати самоорганізацію громад та впроваджувати демократичні підходи у професійній діяльності.

Комунікаційна складова розглядалася також у рамках професійних програм підвищення кваліфікації, у тому числі за загальною професійною програмою підвищення кваліфікації для вперше призначених на посади державної служби категорії «В» (тематика «Ефективні комунікації» та «Фактори успішної професійної комунікації в умовах змін», «Мистецтво ведення переговорів. Вирішення конфліктів»). Тематику опанували **108** посадовців.

За короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Soft Skills – інструмент ефективної діяльності посадової особи місцевого самоврядування» було проведено два заняття: одне – для посадових осіб органів місцевого самоврядування області, інше – для посадових осіб Чернігівської міської ради та її виконавчих органів. В цілому участь у цих заходах взяли **117** представників органів місцевого самоврядування (ОМС). Навчання спрямовувалося на розвиток ключових м'яких навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності посадових осіб (комунікації, роботи з конфліктами, самоорганізації та публічної взаємодії та ін).

В цілому за цією тематикою навчання пройшли **1605** посадовців, з них **1094** державні службовці та представники Головного управління ДПС у

Чернігівській області та Головного управління Держгеокадастру в Чернігівській області, а також **511** – посадові особи органів місцевого самоврядування.

Протягом 2025 року тематика комунікації та взаємодії була одним із пріоритетних напрямів діяльності Центру, комплексно інтегрований в різні формати та програми підвищення кваліфікації. Навчання охопили широкий спектр аспектів комунікативної компетентності – від ділового спілкування, переговорів та публічних виступів до деліберації як інструменту місцевої демократії й розвитку soft skills. Значне охоплення слухачів свідчить про високий запит на розвиток комунікаційних навичок у публічному управлінні та інтерес до відповідних програм.

4. Дотримання прав людини, гендерна рівність, захист прав дітей, протидія дискримінації та торгівлі людьми

В 2025 році було реалізоване навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Гендерна рівність: як це реалізувати в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування». Всього пройшли курс **299** слухачів, серед яких **153** державних службовців та **146** посадових осіб органів місцевого самоврядування. Зокрема, йшлося про лідерство та участь українських жінок в економічних та суспільних процесах під час війни. Також про врахування гендерних аспектів під час здійснення проєктів та програм місцевого розвитку, основних інструментах застосування гендерного підходу.

В лютому звітнього року проведено навчання за програмою «Практика застосування міжнародного гуманітарного права в Україні». Мовилося про поняття «міжнародне гуманітарне право», його основні положення, що таке режим окупації та обов'язки держави окупанта, війну на території України та міжнародне гуманітарне право. Всього цим навчанням було охоплено **189** посадовців, державних службовців – **102** особи, посадових осіб місцевого самоврядування – **87** особи.

159 слухачів, серед яких **48** державних службовців та **111** посадових осіб органів місцевого самоврядування, навчалися за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Публічна служба і права людини».

У навчанні «Механізми реагування на проблеми домашнього насильства та торгівлю людьми на місцевому рівні» взяли участь **46** державних службовців місцевих державних адміністрацій та **93** посадові особи органів місцевого самоврядування області (всього **139** осіб). Обговорювалися такі питання: вплив війни на проблему домашнього насильства; національне законодавство щодо регулювання даної проблематики; прояви домашнього насильства та труднощі ідентифікації постраждалих від домашнього насильства; взаємодія та перенаправлення у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; державна політика у сфері забезпечення прав людини та запобігання торгівлі людьми; соціальні аспекти вирішення проблеми торгівлі людьми; протидія торгівлі людьми на місцевому рівні.

Керівники та спеціалісти служб у справах дітей виконкомів рад територіальних громад, райдержадміністрацій (**83** особи) у 2025 році пройшли курс навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації

«Основні напрями діяльності органів місцевої влади щодо здійснення соціально-правового захисту дітей». Висвітлювалися теоретичні та практичні аспекти здійснення захисту прав дітей, які влаштовані у сімейні форми виховання, підстави визначені чинним законодавством стосовно проведення контролю за умовами перебування дітей у родинах усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та ін.

Реалізовані навчальні програми охопили ключові напрями – впровадження гендерного підходу в управлінні та місцевому розвитку, застосування міжнародного гуманітарного права, захист прав людини, протидію домашньому насильству та торгівлі людьми, а також забезпечення прав та інтересів дітей. Наведені показники свідчать про актуальність тематики та необхідність орієнтацію посилення інституційної спроможності органів влади щодо захисту вразливих груп населення та дотримання прав людини на місцевому рівні.

5. Державна політика цифрового розвитку, кібербезпека

В 2025 році Центр брав участь у реалізації державної політики у сфері цифрового розвитку та кібербезпеки, адаптуючи зміст і формати підвищення кваліфікації до потреб органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Рік стартував з навчання за програмами з питань візуалізації даних та використання штучного інтелекту. В цілому протягом року дві групи слухачів навчались за програмою «Візуалізація даних (презентації), комп'ютерна графіка, інфографіка», одна група – за програмою «Інноваційні інструменти візуалізації та управління даними в роботі органів місцевого самоврядування». Учасники навчання вивчали як правильно кодувати дані у візуальній формі, які є способи візуалізації даних засобами текстового редактора, табличного редактора, таблиць Google, як візуалізувати за допомогою інфографіки (таблиці, графіки, карти, кругові діаграми, гістограми, логічні схеми) та комп'ютерної графіки. Загальна кількість учасників – **297 (136 державних службовців та 161 посадова особа місцевого самоврядування)**.

Програму «Використання штучного інтелекту у роботі державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування» опанували 4 групи (2 – очно, одна з них – виїзне навчання в Линовицькій громаді, 2 – дистанційно). Кількість учасників – **351 (122 державних службовців і 229 посадових осіб місцевого самоврядування)**.

Найбільш комплексно питання цифрової підготовки відображені у змісті загальної професійної програми «Цифрова грамотність та комунікативна компетентність посадовця». Протягом року сім груп навчались за цією програмою, чотири з них – на замовлення територіальних органів центральних органів державної влади (Головного управління ДПС у Чернігівській області, Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, Головного управління Держгеокадастру в Чернігівській області). В них взяли участь **707** посадовців (**623** державні службовці та 84 посадові особи місцевого самоврядування).

Традиційно дві групи державних службовців місцевих державних адміністрацій, посадових осіб органів місцевого самоврядування області навчалися за програмою підвищення кваліфікації «Використання сервісів Google у роботі посадовця». В 2025 році таке навчання пройшли **194** посадовці (**90** державних службовців та **104** посадові особи місцевого самоврядування). Програма спрямована на формування практичних навичок володіння інструментами Google та використання їх в повсякденній роботі. Учасники вчилися працювати з поштою, диском та документами Google, створювати Google форми, тести опитування. Для оптимальної організації свого робочого часу вивчалися особливостей роботи з Calendar Google. Також проведено відео конференції в Meet, розглянуті особливості роботи з платформою Youtube.

Значну увагу Центр приділялася питанням кібербезпеки та кібергігієни в роботі публічного службовця. Три групи посадовців провчилися за програмою «Кібербезпека та кібергігієна в роботі публічного службовця» (одна очно, дві – дистанційно). За такою ж програмою проведено і 9 виїзних навчань у громадах області (Тупичівська, Городнянська, Киселівська, Носівська, Ічнянська, Ладанська, Любецька, Малодівицька, Холминська територіальні громади). Всього охоплено **431** посадовець (**112** державних службовців і **319** посадових осіб місцевого самоврядування). Ця програма реалізовувалася переважно в очному форматі – з 12

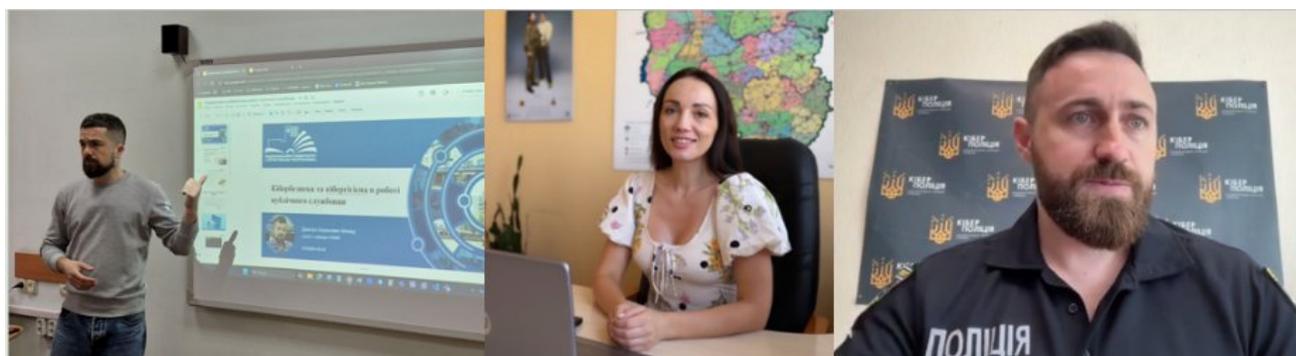

Рисунок 9 Навчання за програмою «Цифрова грамотність та комунікативна компетентність посадовця»

заходів 9 були очними.

Серед тенденцій 2025 року: зміну балансу між окремими напрямками цифрової підготовки (ацент на питаннях кібербезпеки та використання ШІ в роботі); зростання навчань з ШІ (**351** учасник у 2025 році проти двох пілотних програм у 2024 році); практична орієнтація навчань із питань кібербезпеки, з акцентом на очні та виїзні формати; масштабування програми «Цифрова грамотність та комунікативна компетентність» (зокрема за рахунок цільових замовлень від Державної податкової служби, Нацполіції, Держгеокадастру) – **707** учасників у 2025 році проти **187** у 2024 році.

У підсумку кількісні показники навчань з питань цифрового розвитку та кібербезпеки в 2025 році виглядають доволі масштабно: всього підвищили кваліфікацію **1980** посадовців (**1083** державних службовців та **897** посадових осіб місцевого самоврядування). Це підтверджує стабільно високий попит на

поглиблення цифрової підготовки публічних службовців шляхом розвитку програм з використання штучного інтелекту, аналітики та управління даними, а також інтеграції цифрових рішень у процеси публічного управління.

6. Європейська та євроатлантична інтеграція України в т.ч. удосконалення рівня володіння іноземною мовою

У 2025 році Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації провів серію навчань з європейської та євроатлантичної інтеграції України. Участь у заходах взяли участь **399** посадовців, з яких **188** – державні службовці, та **211** – представників органів місцевого самоврядування (ОМС). Тематика навчань охоплювала питання публічного управління, євроатлантичної співпраці, англійської мови для професійного використання, інші аспекти інтеграції України до ЄС і НАТО.

Двічі на рік (у березні та листопаді) було проведено навчання «Що таке НАТО і як працює альянс» **159** посадовців (**69** держслужбовців та **90** посадовців). Йшлося про історичні обставини створення Альянсу, основні причини його утворення, його еволюцію, умови вступу нових країн. Увага акцентувалася на процесі інтеграції України до євроатлантичної спільноти, діяльності Генерального секретаря НАТО, а також на змінах, що відбулися після приходу до влади нової адміністрації в Вашингтоні.

Четвертий рік поспіль безпосередньо після чергового самміту НАТО (цього разу – Гаазького) на початку липня було проведено навчання «Національна безпека України та НАТО». Співорганізатор – Центр документації та інформації НАТО в Україні NATO in Ukraine (співпраця з ним Центру щодо організації подібних зустрічей триває з 2007 р.). Особливість – залучення низки відомих українських та іноземних експертів, включно з штатними

Рисунок 10 Навчання за програмою «Національна безпека України та НАТО»

працівниками штаб-квартири НАТО в Брюсселі. У центрі уваги перебували такі тематичні блоки: сучасний безпековий та геополітичний контекст діяльності НАТО, пріоритети та стратегічні напрями розвитку НАТО, формати співпраці України з НАТО та перспективи їх розвитку, комплексний пакет допомоги НАТО для України, трансформація сектору безпеки і оборони України, військові уроки російсько-української війни для НАТО, протидія дезінформації та інформаційним загрозам. В навчанні взяли участь **66** посадовців (**22** держслужбовці та **44** посадові особи місцевого самоврядування).

Навчання «Забезпечення реалізації принципів публічного управління та адміністрування (SIGMA-принципів) для країни кандидата до ЄС» стосувалося європейської інтеграції України. В ньому взяли участь **107** посадовців (**47** держслужбовців та **60** представників органів місцевого самоврядування). Мовилося про основи SIGMA-принципів та їх значення для країни-кандидата до ЄС; аналітичні та моніторингові механізми оцінки прогресу в управлінні; практичні аспекти впровадження принципів державного управління в Україні – на основі національного, регіонального, місцевого досвідів.

У березні та листопаді пройшло два навчання за загальною професійною програмою підвищення кваліфікації «Англійська мова в професійній діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування». Воно охопило **37** учасників (**20** держслужбовців та **17** представників ОМС). Особливість цієї програми – англійська мова вивчається на основі матеріалів такої тематики: принципи належного врядування, державна допомога та конкурентна політика, специфіка публічного управління, міграційна політика ЄС, культурний та освітній простір, трудове право, економічна теорія й економічний цикл. Тобто заняття поєднують вивчення англійської мови та професійний зміст, що сприяє розвитку практичних навичок комунікації у міжнародному контексті.

Крім того, у вересні було проведено навчання з теми «Європейська та євроантлантична інтеграція» для державних службовців категорії «Б» та «В» Головного управління ДПС у Чернігівській області, у якому взяло участь **30** держслужбовців. Посадовці поглиблювали знання щодо основних принципів, механізмів і стратегій інтеграції України в Європейський Союз та НАТО, а також підвищували свої компетентності у питаннях політичної, економічної та безпекової співпраці з європейськими та євроатлантичними структурами.

Програми з європейської та євроатлантичної інтеграції були спрямовані на розвиток професійних, управлінських, безпекових і мовних компетентностей публічних службовців у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України, сприяючи підвищенню їхньої спроможності впроваджувати європейські стандарти публічного управління, ефективно взаємодіяти з міжнародними партнерами та діяти в умовах сучасних безпекових викликів.

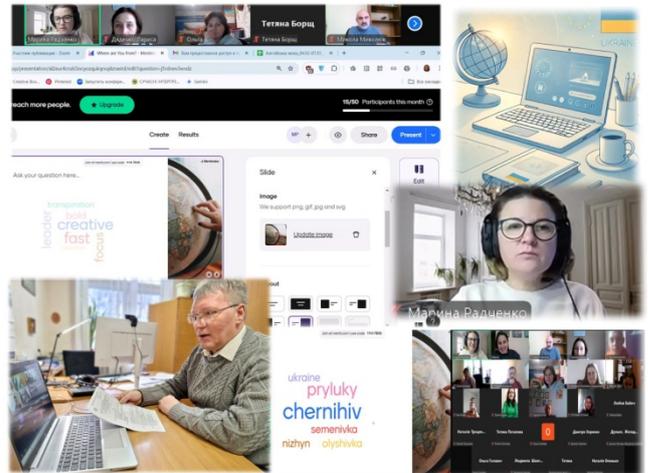

Рисунок 11 Навчання за програмою «Англійська мова в професійній діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування»

7. Запобігання корупції та забезпечення доброчесності

На виконання п. 40 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і її державами-членами, з іншої сторони» Центром в партнерстві з представниками облдержадміністрації, науковцями Національного університету «Чернігівська політехніка» та Пенітенціарної академії України здійснювалося підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад за загальною короткостроковою програмою «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» (розроблена Центром на основі рекомендацій НАДС України).

За цією програмою проведено два навчання у дистанційній формі онлайн. В них взяли участь **233** посадовця (**138** – державних службовців місцевих державних адміністрацій та **95** – посадових осіб місцевого самоврядування).

Рисунок 12 Навчання за програмою «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування»

У Центрі другий рік за типовою загальною професійною (сертифікатною) програмою підвищення кваліфікації «Запобігання корупції та впровадження стандартів доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» (розроблена та затверджена НАДС) навчалися уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, територіальних громад. У навчанні взяло участь **80** посадовців: **34** – державних службовця, **46** – посадова особа місцевого самоврядування.

У вересні відбулося навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Запобігання корупції та впровадження стандартів доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» для державних службовців категорії «Б» та «В», посадових осіб місцевого самоврядування IV – VII категорії посад. У цьому навчанні взяло участь **114** посадовців: **26** – державних службовців, **8** – посадових осіб місцевого самоврядування.

На звернення Корюківської районної державної адміністрації, Ніжинської районної державної адміністрації та Чернігівської райдержадміністрації, Центром проведено **три** очних виїзних навчання за короткостроковою

програмою підвищення кваліфікації «Фінансовий контроль як інструмент антикорупційної політики. Електронне декларування». Таким чином підвищили кваліфікацію **173** посадовці (**163** – державні службовці, **10** – посадові особи місцевого самоврядування).

За загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Етика та доброчесність в роботі публічного службовця» для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування області пройшли навчання **268** посадовців (**63** – державних службовців, **205** – посадові особи місцевого самоврядування). Додатково зазначена програма була розміщена на платформі Moodle, чим скористалися **58** осіб (із них **17** державних службовців та **41** посадова особа місцевого самоврядування).

Також Центр у лютому та липні провів навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації (дистанційна форма онлайн) «Адміністративні правопорушення, пов'язані з конфліктом інтересів: законодавство та судова практика». Участь взяли **238** посадовців (**108** державних службовців та **130** посадових осіб місцевого самоврядування).

Крім цього, за загальною короткостроковою програмою «Запобігання корупції та впровадження стандартів доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» навчалась одна група – Головного управління Державної казначейської служби України у Чернігівській області Підвищили кваліфікацію **166** державних службовців.

В цілому в 2025 році навчання з антикорупційного законодавства, дотримання вимог фінансового контролю, питань етики та доброчесності посадовців, а також адміністративних правопорушень пройшли **1330** посадовців.

Отже, Центр забезпечив системну реалізацію державної антикорупційної політики та виконання вимог Угоди про асоціацію з ЄС шляхом організації широкого спектра програм підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції, фінансового контролю, етики та доброчесності. Навчання проводилися у партнерстві з органами влади та закладами вищої освіти, у різних форматах (онлайн, очно, виїзні, на платформі Moodle) й були орієнтовані на різні категорії публічних службовців. Кількість учасників свідчить про його масовість та стабільний попит. Водночас обсяги таких навчань зменшилися порівняно з попередніми роками, що зумовлено перерозподілом ресурсів і пріоритетів на інші напрями.

8. Проєктний менеджмент, стратегічне та просторове планування, післявоєнне відновлення

Навчальні заходи за зазначеною тематикою спрямовувалися на формування системного бачення розвитку територіальних громад, підвищення спроможності органів місцевого самоврядування та державної влади залучати зовнішні ресурси, реалізовувати проєкти, узгоджені зі стратегічними документами розвитку.

Традиційне навчання за програмою «Управління проєктним циклом: від ідеї до звітності (як написати хороший проєкт)» в 2025 році було проведено

очно – на території Добрянської громади. Його учасниками стали голови громад, їхні заступники, секретарі рад – **29** представників із **28** громад п'яти районів області. Учасники обговорили питання розвитку громад за наявних викликів, управління публічними інвестиціями, визначення ресурсного потенціалу, підвищення ефективності діяльності комунальних підприємств, а також запровадження систем внутрішнього контролю та аудиту. Окрему увагу було приділено ролі стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, застосуванню системи управління публічними інвестиціями DREAM, підготовці та реалізації інвестиційних проєктів, а також інституційним змінам в органах місцевого самоврядування відповідно до оновленого законодавства. На завершення слухачі ознайомилися з розвитком народних ремесел у Добрянській громаді як складової її промоції та відвідали підприємство з іноземною інвестицією ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків».

Також організовано та проведено навчання чотирьох груп (щоквартально) посадовців за програмою «Підготовка проєктних заявок на грантові конкурси, в тому числі за участю організацій громадянського суспільства». Навчання спрямовані на формування та розвиток практичних навичок проєктного менеджменту та грантрайтингу, необхідних для залучення додаткових ресурсів на реалізацію ініціатив із розвитку територіальних громад та післявоєнного відновлення. У межах заходів учасники ознайомилися з актуальними можливостями (конкретними конкурсами) фінансування від міжнародних і національних донорів, опрацювали вимоги до підготовки якісних проєктних заявок на ці конкурси, розглянули питання стратегічного узгодження проєктів із пріоритетами розвитку громад, а також особливості реалізації проєктів у партнерстві з організаціями громадянського суспільства. Особливість цих навчань полягала в тому, що кожний захід – це робота з конкретними проєктними заявками на оголошені актуальні конкурси. За цими програмами підвищили кваліфікацію **250** посадовців (**87** державних службовців та **163** посадових осіб місцевого самоврядування).

Тематика проєктного менеджменту стала змістом 6 виїзних навчань у територіальних громадах області (Бахмацька – 2 навчання, Добрянська, Новобасанська, Ріпкинська, Олишівська – по одному). Учасники вчилися готувати проєктні заявки для участі у конкурсному відборі, розглядалися ключові етапи проєктного циклу – від формування ідеї та визначення цільових груп і бенефіціарів до планування бюджету, управління ризиками, моніторингу та звітності. Основна мета таких навчань – підвищити спроможності громад залучати зовнішні ресурси для розвитку та відновлення. В цих заходах у громадах взяли участь **105** посадових осіб місцевого самоврядування.

Модулі з питань проєктного менеджменту були включені й до професійних програм підвищення кваліфікації, за якими навчались вперше призначені державні службовці категорій «Б» та «В». Так зазначені питання опанували **130** державних службовців.

Навчальний курс «Основи партисипативного стратегічного планування» реалізовано в очному форматі 21 лютого 2025 р. Результатом навчання стало отримання учасниками детальної інформації про ключові етапи створення

стратегії розвитку громади від організації роботи та збору даних для соціально-економічного аналізу до громадського обговорення та ухвалення стратегії, плану заходів із її реалізації. В ньому взяли участь **16** посадових осіб місцевого самоврядування. Тема стратегічного планування у формі виїзного навчання 16 травня 2025 року проведена і для **22** посадовців Макіївської сільської ради.

В 2025 році реалізована програма «Впровадження системи «RBM – управління орієнтоване на результат» для двох груп посадовців. Нею охоплено **80** учасників (**12** державних службовців і **68** посадових осіб місцевого самоврядування). Учасники знайомилися із концептуальними засадами RBM, комунікативним забезпеченням процесу стратегічного планування, а також дізналися про умови успішної реалізації стратегії розвитку, базові складники системи планування територіального розвитку, про учасницький підхід, як необхідну складову RBM, та навчилися визначати стейкхолдерів та бенефіціарів проєктів.

Також вищезазначені питання були висвітлені на трьох очних навчаннях: «Програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проєктів на програму LIFE», «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС», «Міжнародне співробітництво територіальних громад для розвитку території». Вони проходили в рамках проєкту «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів» (детальніше – розділі IX Звіту). В цих навчаннях взяли участь **130** посадових осіб місцевого самоврядування.

В цілому в 2025 році участь у навчаннях із питань проєктного менеджменту, стратегічного та просторового планування, післявоєнного відновлення взяли **762** посадовці (**229** державних службовців та **533** посадові особи місцевого самоврядування). Кількість охоплення порівняно з попереднім роком зросла на **171** особу, або близько **29%**. Розширились формати навчання: якщо попередні роки із зазначеної тематики переважали дистанційні або очні заходи в Центрі, то у 2025 році активно застосовувалися виїзні навчання.

Навчальні заходи з питань проєктного менеджменту, стратегічного та просторового планування були спрямовані на формування у посадовців системного бачення розвитку територіальних громад та посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування й державної влади. Навчання мали виразну практичну орієнтацію й були безпосередньо пов'язані з актуальними завданнями розвитку, майбутнього післявоєнного відновлення та залучення зовнішніх фінансових ресурсів.

9. Удосконалення рівня володіння державною мовою

2025 році з метою удосконалення рівня володіння державною мовою в Центрі для публічних службовців було проведено дводенне навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Ділове українське мовлення у сфері державного управління». Учасники вивчали правила писемної форми спілкування та застосування норм нового українського правопису. Слухачами цього курсу стали **180** державних службовців та **116** посадових осіб (всього – **296**).

Також зазначена програма двічі була реалізована на платформі Moodle. Перший раз у ньому взяли участь **37** осіб – працівники місцевих органів влади (**20** – державні службовці та **24** – посадові особи). Другий – **22** державні службовці Фонду державного майна України у Чернігівській області та Регіонального сервісного центру ГСЦ МВС у Київській та Чернігівській області.

У рамках професійних програм підвищили кваліфікацію **130** державних службовців та **126** посадових осіб органів місцевого самоврядування, опанувавши модуль «Ділове українське мовлення та застосування норм нового українського правопису».

Практичні навички користування державною мовою отримали **70** державних службовців та **80** посадових осіб органів місцевого самоврядування під час навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Мовнокомунікативний практикум для публічних службовців». Під час навчання йшлося про засоби комунікації, види, типи, форми колективного обговорення професійних проблем. Слухачі дізнавались про правила організації нарад, засідань, переговорів, офіційних зустрічей, прийому громадян.

Всього – **761** учасник мовної підготовки.

У 2025 році Центр забезпечив багатоформатну мовну підготовку публічних службовців, спрямовану на підвищення рівня володіння ними державною мовою та якості службової комунікації. Навчання охоплювали як питання ділового українського мовлення й застосування норм нового правопису, так і розвиток практичних мовнокомунікативних навичок у професійній діяльності. Поєднання очних занять, дистанційного навчання на платформі Moodle та мовних модулів у складі професійних програм дозволило залучити широку аудиторію державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, а також забезпечити гнучкість і доступність навчального процесу. Значна увага приділялася прикладним аспектам – підготовці службових документів, офіційній комунікації, організації ділових зустрічей і взаємодії з громадянами.

10. Засади здійснення адміністративної процедури

В 2025 році Центр провів низку навчань, що стосувались

Рисунок 13 Навчання за програмою «Особливості організації адміністративної процедури та забезпечення комунікаційної ефективності»

запровадження та реалізації Закону України «Про адміністративну процедуру». Три групи посадовців (лютий, липень, жовтень) пройшли курс «Особливості організації адміністративної процедури та забезпечення комунікаційної ефективності». Учасники вчилися застосовувати адміністративну процедуру, зокрема, визначати її суб'єктів, ключові новели початку та підготовки справи до розгляду в адміністративному провадженні, знайомились як здійснюється адміністративне оскарження, виконання адміністративних актів та розв'язання колізій. Таким навчанням охоплено **116** державних службовців та **169** посадових осіб місцевого самоврядування. Всього – **285** учасників.

Підвищення кваліфікації з питань здійснення адміністративної процедури проводилось також у форматі виїзних навчань (три заходи) – для Седнівської, Борзнянської та Варвинської територіальних громад. Учасники не лише опрацювали теоретичні засади Закону України «Про адміністративну процедуру», але обговорювали практичні аспекти його впровадження, ділилися досвідом та формували спільне розуміння правозастосовної практики. Такими заходами охоплено **66** посадових осіб місцевого самоврядування.

В цілому за 2025 р. навчання з питань засад здійснення загальної адміністративної процедури пройшов **351** посадовець (**116** державних службовців та **235** посадових осіб місцевого самоврядування). Порівняно з попереднім кількість учасників зросла трохи більше ніж на 5%. Щоправда змістовно змінились акценти: в 2024 році основна увага приділялася роз'ясненню новел Закону «Про адміністративну процедуру», його цілей, принципів та базових механізмів застосування, а в 2025 році – правозастосовній практиці з акцентом на напрацьовані кейси, комунікаційну ефективність і розв'язання колізій. Також посилено територіальну присутність Центру через збільшення кількості виїзних навчань з цієї тематики.

Отже, Центр забезпечив практикоорієнтоване підвищення кваліфікації публічних службовців з питань запровадження і реалізації Закону України «Про адміністративну процедуру». Навчання охоплювали як державних службовців, так і посадових осіб місцевого самоврядування, що сприяло формуванню єдиного підходу до застосування адміністративної процедури на різних рівнях публічної влади. Розширення формату виїзних навчань у територіальних громадах дозволило враховувати локальний контекст та практичний досвід учасників.

11. Реалізація ветеранської політики, створення безбар'єрного простору, забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю

Протягом звітного року Центр провів низку навчань із ветеранської політики та забезпечення прав та інтересів людей з інвалідністю. В Куликівській, Новобілоуській, Комарівській, Козелецькій громадах – виїзні

Рисунок 14 Навчання за програмою «Реалізація ветеранської політики на місцевому рівні: практичні аспекти». Куликівська громада

за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Реалізація ветеранської політики на місцевому рівні: практичні аспекти». Їх пройшли 77 посадових осіб органів місцевого самоврядування (працівники апаратів рад, їх структурних підрозділів, старости, депутати).

У квітні аналогічне навчання відбулося в Прилуцькій районній державній адміністрації для державних службовців її апарату та структурних підрозділів, посадових осіб Прилуцької районної ради, представників громад Прилуцького району. Учасниками заходу стали 22 державних службовці Прилуцької райдержадміністрації та 13 посадових осіб Прилуцької райради.

Рисунок 15 Навчання за програмою «Законодавчі аспекти реалізації державних програм, спрямованих на підтримку ветеранів війни». Чернігів

В червні 2025 року Центр провів очне навчання «Законодавчі аспекти реалізації державних програм, спрямованих на підтримку ветеранів війни».

Учасниками навчання стали **10** державних службовців місцевих держадміністрацій та **30** посадових осіб місцевого самоврядування області, на яких покладено обов'язки щодо здійснення державної ветеранської політики. Йшлося про законодавчі та практичні аспекти реалізації ветеранської політики на місцевому рівні.

В листопаді в Центрі відбулося навчання за спеціальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Соціальна підтримка пільгових категорій громадян та осіб з інвалідністю, Конвенція про права осіб з інвалідністю: впровадження на Чернігівщині». Слухачами стали працівники профільних структурних підрозділів апаратів виконкомів рад територіальних громад та районних державних адміністрацій. Всього **57** посадовців (**19** державних службовців та **38** посадових осіб органів місцевого самоврядування).

Рисунок 16 Навчання за програмою «Визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх задоволення». Ніжин. Спільно з Регіональним відділенням АМУ

Також упродовж року Центром організував навчання, де висвітлювалися питання створення безбар'єрного простору. В очному форматі – «Особливості надання соціальних послуг у громаді в умовах воєнного або надзвичайного стану» для працівників апарату Крутівської сільської та Понорницької селищної рад, їх структурних підрозділів, старост, депутатів. Навчання охопило **39** посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Представники громад Чернігівського, Ніжинського та Прилуцького районів взяли участь у навчанні «Визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх задоволення», що проходило у липні в Ніжині та було організовано спільно з Регіональним відділенням АМУ. Всього – **23** посадові особи, які відповідають за напрям соціальних послуг у своїх громадах.

Крім того, тема ветеранської політики стала предметом однієї з панельних дискусій під час проведення міжнародної науково-практичної конференції XIV «Розумовські зустрічі», а саме: «Українське суспільство та ветерани російсько-української війни». Спілкування в рамках дискусії поєднало ветеранів російсько-української війни (зокрема, оборони Чернігова), державних службовців та громадських діячів.

Всього у навчальних заходах із ветеранської політики, створення безбар'єрного простору взяли участь **240** слухачів.

У звітному році навчальні заходи з підвищення кваліфікації посадовців з питань реалізації ветеранської політики, захисту прав осіб з інвалідністю та формування безбар'єрного середовища охоплювали як законодавчі засади, так і практичні механізми реалізації державних програм, що дозволило учасникам поглибити розуміння власної ролі у впровадженні соціально важливих політик на місцевому рівні. Поєднання виїзних та очних форматів навчання, а також залучення до них представників органів місцевого

Рисунок 17 XIV «Розумовські зустрічі». Дискусія «Українське суспільство та ветерани російсько-української війни»

самоврядування, районних державних адміністрацій та громадських інституцій сприяло міжсекторальній взаємодії та обміну практичним досвідом. Окрема увага приділялася питанням безбар'єрності, надання соціальних послуг за умов воєнного стану та планування їх відповідно до реальних потреб жителів територіальних громад.

12. Інформаційна безпека та боротьба з дезінформацією

В 2025 році значну увагу Центр приділяв питанням інформаційної безпеки та боротьба з дезінформацією. Так, було проведено два дистанційні навчання «Інформаційна безпека: виявлення дезінформації та методи перевірки фактів». У межах програми учасники опрацювали питання інформаційної безпеки в умовах війни, механізми впливу інформації на свідомість і поведінку людини, інструменти захисту від маніпуляцій, основи цифрової гігієни, безпечної роботи в соціальних мережах, а також методи виявлення та перевірки фейкової інформації, протидії ботам і троям та захисту персональних даних, що сприяло підвищенню їхньої професійної готовності до роботи в умовах зростання інформаційних ризиків. Кількість посадовців, які підвищили кваліфікацію за цією програмою – **236 осіб (106 державних службовців та 130 посадових осіб місцевого самоврядування)**.

За такою ж темою проведено 9 очних тренінгів у територіальних громадах області: Михайло-Коцюбинській, Коропській, Менській, Остерській, Новгород-Сіверській, Бобровицькій, Батуринській, Сновській, Корюківській. Навчання спрямовувалися на підвищення стійкості громад до інформаційних загроз. Учасники опрацювали механізми впливу інформації на свідомість людини та масову свідомість, вчилися виявляти дезінформацію, фейки та маніпуляції, ознайомилися з методами перевірки фактів, основами медійного

законодавства, правилами безпечної поведінки в Інтернеті та захисту персональних даних. Особливу увагу було приділено персональній онлайн-безпеці, ризикам використання соціальних мереж та мобільних пристроїв, а також практичним інструментам протидії інформаційним атакам і шахрайству. В цих навчаннях взяла участь **231** посадова особа місцевого самоврядування.

Дві групи посадовців пройшли навчання за програмою «Медіаграмотність та медіакультура публічного службовця за умов інформаційної війни» (одна очно, в Чернігові, друга – дистанційно). В рамках цієї програм учасники вчилися медіаграмотності та критичному мисленню: читати новини та уникати небезпек, комунікувати в середовищі пропаганди, ІІСО, хейту та хайпу, безпечно працювати в соціальних мережах і протистояти інтернет-загрозам. Учасники – **103** посадовці (**25** державних службовців та **78** посадових осіб місцевого самоврядування).

Модулі з питань інформаційної безпеки та боротьби з дезінформацією були включені до професійних програм підвищення кваліфікації, за якими навчались вперше призначені державні службовці категорій «Б» та «В». Таким чином зазначені питання опанували **130** державних службовців.

В цілому протягом року цей напрямок опрацювали **700** посадовців (**261** державний службовець та **439** посадових осіб місцевого самоврядування). Особливість року: значно розширена робота безпосередньо в територіальних громадах (9 виїзних навчань в 2025 році проти 1 такого навчання в 2024 році).

У 2025 році Центр значну увагу приділив підвищенню стійкості публічних службовців до інформаційних загроз за умов війни. Навчальні програми охоплювали як базові питання інформаційної та цифрової безпеки, так і практичні інструменти виявлення фейків, перевірки фактів, протидії маніпуляціям, ІІСО та онлайн-шахрайству. Поєднання дистанційних, очних, в т.ч. виїзних форматів навчання забезпечило широке охоплення учасників та орієнтацію на практичні потреби громад. Особливою рисою року стало суттєве посилення роботи безпосередньо на місцях, що сприяло формуванню локальної спроможності протистояти інформаційним атакам.

13. Управління місцевими ресурсами: комунальним майном, публічними фінансами, здійснення публічних закупівель та залучення інвестицій

З зазначеної тематики протягом року було організовано низку навчальних заходів, спрямованих на підвищення компетентності посадовців у сфері управління комунальним майном, публічних фінансів, залученням інвестицій та проведення публічних закупівель.

Також, із зазначеної тематики Центр провів 7 виїзних навчань для Талалаївської, Яблунівської та Кіптівської – сільських, Березнянської, Дмитрівської, Гончарівської, Деснянської, Срібнянської – селищних рад. Охоплення – **115** працівників органів місцевого самоврядування. Розглядалися такі питання: формування земельних ділянок шляхом поділу та об'єднання раніше сформованих земельних ділянок, які перебувають у власності або користуванні, без зміни їх цільового призначення здійснюються за технічною документацією із землеустрою щодо поділу та об'єднання земельних ділянок. Також обговорювалися питання, пов'язані з реалізації спадкового права на земельну частку (пай) у відповідності до вимог ст. 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» та ознайомилися із вимогами ст. 37 Закону України «Про охорону земель» щодо можливості розорювання кормових угідь.

У 2025 році Центр провів три навчання (виїзне до Іванівської сільської ради, очне та дистанційне) з теми «Інвестиційний паспорт громади як інструмент економічного розвитку території: успішні практики». В них взяли участь **126** посадових осіб органів місцевого самоврядування. Під час навчання було акцентовано увагу на питаннях розробки основних складових інвестиційного паспорта громади та інформації, які вони мають містити.

Навчання «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції» проходило в очному форматі в рамках проєкту за підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Цільова аудиторія – голови, заступники голів територіальних громад, секретарі рад (**42 учасника**). Йшлося про таке: фінансове планування у системі планування розвитку громад; виявлення фінансових викликів та можливостей реалізації стратегій розвитку громад; бюджет та інші інструменти досягнення стратегічних цілей розвитку громади; джерела фінансування розвитку громад; планування та оцінка публічних інвестицій; контролінг фінансів комунальних підприємств та інші.

Навчання «Електронні інструменти ведення погосподарського обліку для територіальних громад. Робота з базами даних» проводилося дистанційно,

охоплення – **133** учасника. Мовилося про цифровізацію статистичних процесів, а також про використання сучасних цифрових інструментів та відкритих баз для планування соціально-економічного розвитку громад.

Рисунок 20 Навчання «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції» за підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Чернігів

У листопаді було проведено два навчання для бухгалтерів «Практичні аспекти організації та ведення бухгалтерського обліку в органах місцевого самоврядування» та «Практичні аспекти організації та ведення бухгалтерського обліку у бюджетних установах». Кількість учасників – **131** (**41** державний службовець та **90** представників органів місцевого самоврядування). Увага зосереджувалася на практиці реалізації програмно-цільового методу бюджетного планування (вимоги до складання паспортів бюджетних програм та особливості їх практичного застосування), а також оподаткування та подання звітності (на основі практичних кейсів).

У грудні було проведено навчання «Розвиток соціально відповідального підприємництва в територіальних громадах, підтримка мікро та малого бізнесу на Чернігівщині», що викликало значний інтерес – підвищили кваліфікацію **94** посадовці. Опрацювалися чотири ключові блоки: основи та світові тренди соціально відповідального підприємництва (СВП); механізми розвитку СВП безпосередньо в територіальних громадах; інструменти підтримки мікро- та малого бізнесу в контексті соціальної відповідальності; практичні кейси та покрокові алгоритми впровадження ініціатив СВП і програм підтримки підприємців на місцевому рівні.

В цілому в навчаннях із тематики що розглядається, взяли участь **932** посадовці, серед яких **144** державних службовців та **788** посадових осіб органів місцевого самоврядування області. Тобто вони зорієнтовані переважно на органи місцевого самоврядування.

Протягом року Центр комплексно реалізовував навчальні заходи з управління місцевими ресурсами, охопивши ключові напрями діяльності органів місцевого самоврядування: публічні фінанси, закупівлі, управління комунальним майном та землею, інвестиційний розвиток, цифровізацію обліку та підтримку підприємництва. Значна кількість заходів, різноманіття форматів та широкий тематичний спектр забезпечили їх відповідність викликам воєнного стану та євроінтеграційних процесів. Охоплення переважно представників органів місцевого самоврядування свідчить про орієнтацію Центру на підвищення інституційної спроможності громад. Отримані знання та навички покликані сприяти підвищенню прозорості й ефективності управління ресурсами, якості фінансового планування, інвестиційної привабливості громад та впровадженню сучасних управлінських й цифрових інструментів на місцевому рівні.

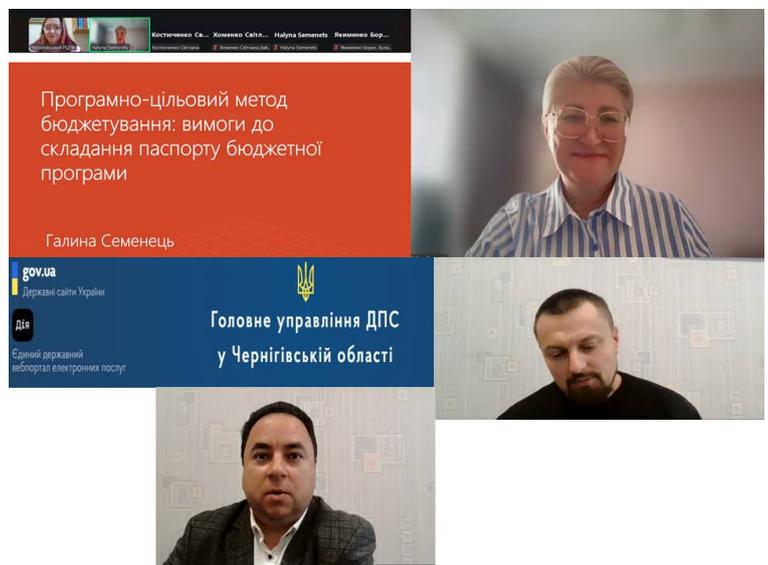

Рисунок 21 Навчання за програмою «Розвиток соціально відповідального підприємництва в територіальних громадах, підтримка мікро та малого бізнесу на Чернігівщині»

14. Охорона навколишнього природного середовища, адаптація до змін клімату

Зміна клімату та охорона навколишнього середовища – одне з найбільш комплексних питань, воно стосується одночасно щонайменше семи європейських політик, а саме: Політика ЄС у сфері зміни клімату (EU Climate Policy), Європейський зелений курс (European Green Deal), Екологічна політика ЄС (EU Environmental Policy), Стратегія ЄС з біорізноманіття до 2030 року, Політика сталого розвитку ЄС. Тобто йдеться про один із ключових напрямів у тому числі – для навчання.

Питання енергетичної безпеки для громад.
Виклики.

- Яка допомога доступна від донорів для громад в Україні.
- Практикум. Заповнення опитувальних листів для донора.

Енергетична безпека у громаді.

Забезпечення енергетичної безпеки громади шляхом:

- створення резервів енергетичних ресурсів (інфраструктури, сховищ нафти, нафтопродуктів, газу, вугілля);
- підвищення енергоефективності і зниження витрат енергії;
- розвиток власних систем енергозабезпечення;
- розвиток альтернативної енергетики.

Рисунок 22 Навчання за програмою «Енергетична безпека: сутність, загрози та механізми регулювання»

Протягом року в Центрі відбулося три навчання (в січні, травні та вересні) за програмою «Енергетична безпека: сутність, загрози та механізми регулювання». Вони призначались для державних службовців місцевих державних адміністрацій, посадових осіб органів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад області. Слухачі мали можливість вдосконалити фахові компетентності щодо сучасних викликів у сфері енергетичної безпеки в умовах воєнного стану та глибше розібратися у специфіці загроз, механізмах регулювання та новітніх технологічних підходах до забезпечення енергетичної стабільності громад. Охоплення – **144** посадовці (**48** державних службовців та **96** посадових осіб органів місцевого самоврядування).

У березні в Центрі проходило навчання за програмою «Імплементация європейських практик поводження з відходами: кейс України». Вона призначена для державних службовців місцевих державних адміністрацій та посадових осіб органів місцевого самоврядування області, які бажають удосконалити свої знання у сфері управління відходами відповідно до європейських стандартів. Слухачами стали **62** посадовця (**18** державних службовців та **44** посадові особи органів місцевого самоврядування).

Рисунок 23 Навчання «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС». За підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Чернігів

46 посадових осіб органів місцевого самоврядування із 42 територіальних громад Чернігівської області взяли участь у навчанні «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС», що проходив 3 – 4 квітня в Чернігові за підтримки Hanns Seidel Stiftung Ukraine. Учасники навчання ознайомилися з особливостями вимог законодавства ЄС: що таке європейський Зелений курс та що його впровадження означає для нас; які є основні директиви Європейської комісії у сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики; які вимоги висуваються до територіальних громад.

Протягом року Центр провів чотири очні навчання за програмою «Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування громади та управління відходами на її території» в Лосинівській, Височанській, Сосницькій та Семенівській громадах. Охоплення – **71** посадова особа місцевого самоврядування. Учасники навчання розглянули особливості СЕО як процедури, її складовими, розібралися з критеріями, що застосовують під час визначення необхідності її проведення, а також із відповідальністю, що настає в разі порушення вимог законодавства.

Під час навчання за програмою підвищення кваліфікації для вперше призначених на посади державної служби категорії «В» **70** державних службовців опанували модуль «Захист навколишнього природного

Навчання за напрямом "Охорона навколишнього природного середовища, адаптація до змін клімату"

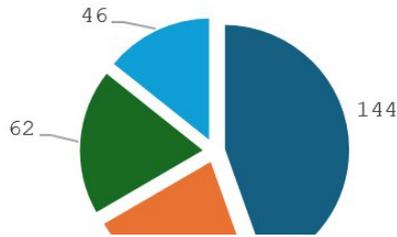

Рисунок 24 Кількість слухачів, які пройшли навчання за напрямом "Охорона навколишнього природного середовища, адаптація до змін клімату". Розподіл за тематикою

■ Поводження з відходами ■ Політика ЄС

середовища». Йшлося про вплив зміни клімату на населення, енергетику, сільське господарство, туризм. Також порушувалися питання природно-ресурсного потенціалу Чернігівщини.

Надалі наведемо кілька

висновків.

✓ Тематика екології та клімату висвітлюється постійно, причому навчання

проводилися як у форматі окремих програм, так і як частина професійних програми підвищення кваліфікації. Це свідчить про інтеграцію екологічних питань у загальну логіку розвитку публічної служби.

✓ Домінуючим напрямом стала тема енергетичної безпеки, що є прямою реакцією на воєнний стан, енергетичну нестабільність та зростання відповідальності громад за власну енергетичну спроможність. Найбільша кількість слухачів за цим напрямом підтверджує його практичну значущість для органів влади на місцях.

✓ Суттєва увага приділялася імплементації європейських екологічних політик, зокрема у сферах управління відходами, енергоефективності та стратегічної екологічної оцінки. Фактично йдеться про підготовку посадовців до виконання зобов'язань України в межах євроінтеграційного курсу.

✓ Фокус навчань поступово зміщується від загального інформування до прикладних інструментів, зокрема процедур СЕО, практичних кейсів поведження з відходами та вимог до громад у контексті Європейського зеленого курсу. Це підвищує спроможність органів місцевого самоврядування до реального впровадження екологічної політики.

✓ Охоплення навчаннями значної кількості територіальних громад області (у тому числі безпосередньо на місцях) свідчить про орієнтацію Центру на децентралізовану модель підвищення кваліфікації та наближення освітніх послуг до потреб конкретних громад.

✓ Формування екологічної та кліматичної компетентності новопризначених державних службовців через професійні програми створює основу для підвищення загальної екологічної відповідальності в системі публічного управління.

✓ В цілому діяльність Центру в цьому напрямі корелює з державними пріоритетами у сферах сталого розвитку, енергетичної безпеки та адаптації до змін клімату, а також сприяє підвищенню спроможності громад діяти за умов криз та невизначеності.

15. Організація роботи органу місцевого самоврядування та нове законодавство про службу в органах місцевого самоврядування

У 2025 році Ценетр провів серію навчань з організації роботи органу місцевого самоврядування. Їхня тематика охоплювала питання реалізації нового Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування», відповідних підзаконних нормативно-правових актів, організацію роботи ради територіальної громади.

Двічі, у березні та жовтні, у Центрі відбулося навчання за загальною професійною програмою підвищення кваліфікації для вперше призначених на посади в органах місцевого самоврядування. порушувалися такі питання: правові засади публічного управління та адміністрування в Україні; організація прийому громадян, проведення переговорів, офіційних зустрічей, засідань, нарад; забезпечення відкритості та прозорості органів публічного управління. організація взаємодії з громадськістю; застосування технологій електронного урядування: електронного документообігу, електронного цифрового підпису, електронних послуг. В навчаннях взяли участь **126** працівників органів місцевого самоврядування області.

Питання впровадження нового законодавства про службу в органах місцевого самоврядування порушувалося протягом року також під час навчань за короткостроковою програмою «Нове законодавство для органів місцевого самоврядування: впровадження в громадах Чернігівщини». Проходило воно шість разів на рік (тричі – дистанційно та тричі – у вигляді виїзних навчань до Плисківської сільської, Талаївської селищної та Чернігівської міської рад). Охоплення – **201** учасник. Питання що порушувалися: правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування; принципи, що в його основі; особливості впровадження нових правових та організаційних засад забезпечення служби в органах місцевого самоврядування: формування вмінь організовувати та здійснювати на належному рівні управління персоналом з використанням HR-інструментів відповідно до нового закону.

Крім того, у грудні проведено дистанційне навчання «Законодавчі новели для місцевого самоврядування». Йшлося про: прозорість діяльності органів місцевого самоврядування та розширення повноважень у сфері безпеки й оборони України; впровадження публічних консультацій як інструменту участі громадськості у вирішенні питань місцевого значення; правовое регулювання інституту старост за умовах воєнного стану; лобіювання та діяльності органів місцевого

Рисунок 25 Навчання за програмою «Законодавчі новели для місцевого самоврядування»

Закон України
«Про внесення змін до Закону України «Про
місцево самоврядування в Україні» щодо
забезпечення прозорості місцевого
самоврядування»
№3590-ІХ від 22.02.2024 р.
(законопроект № 6401)
набув чинності 15.05.2024 р.

спамоврядування. Охоплення – **122** працівники органів місцевого самоврядування.

Також у грудні було проведено навчання для секретарів сільських, селищних, міських рад з теми «Організація роботи ради територіальної громади: практика Чернігівщини» за участю **28** посадовців. Опрацьовувалися питання, що стосувались регламентації роботи виконавчих органів місцевих рад та регламентації роботи місцевих рад та їх постійних комісій; посадові інструкції для персоналу органів місцевого самоврядування.

Всього участь у навчальних заходах із організації роботи органу місцевого самоврядування та нового законодавство про службу в органах місцевого самоврядування взяли **477** працівників органів місцевого самоврядування.

Отже, проведені навчальні заходи були зосереджувалися на формуванні цілісного розуміння нових правових та організаційних засад служби, підвищенні управлінських та комунікативних компетентностей посадовців, а також на впровадженні сучасних інструментів публічного управління й електронного урядування. Поєднання професійних програм для вперше призначених працівників, короткострокових курсів, дистанційних і виїзних навчань дало змогу охопити різні категорії посадовців та забезпечити практичну спрямованість підготовки. Значна увага приділялася питанням прозорості та відкритості діяльності органів місцевого самоврядування, взаємодії з громадськістю, HR-управління персоналом, регламентації роботи рад і виконавчих органів, а також особливостям функціонування місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Досягнуте охоплення про високий запит громад на зазначену методичну та освітню підтримку.

16. З інших питань

З урахуванням рекомендацій НАДС та на виконання нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України державні службовці органів виконавчої влади й посадові особи органів місцевого самоврядування в рамках навчань за професійними (сертифікатними) та за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації вивчали такі питання:

№	Нормативно-правовий акт	Назва нормативно-правового акта
1.	Розпорядження КМУ від 12 січня 2022 р. № 41-р	Про затвердження плану заходів щодо реалізації Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року
2.	Розпорядження КМУ від 27 січня 2023 р. № 79-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності
3.	Розпорядження КМУ від 21 березня 2025 р. №246-р	Про затвердження плану заходів з реалізації у 2025-2026 роках Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки
4.	Розпорядження	Забезпечення розроблення програм підвищення

	КМУ від 14 лютого 2023 р. № 160-р	кваліфікації з питань діалогу як підходу до вирішення чутливих питань, розв'язання конфліктів для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з подальшим проведенням відповідного навчання
5.	Постанова КМУ від 3 березня 2021 р. № 179	Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року
6.	Постанова КМУ від 4 березня 2023 р. № 220	Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки
7.	Розпорядження КМУ від 30 березня 2023 р. № 272-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року
8.	Розпорядження КМУ від 7 квітня 2021 р. № 285-р	Про затвердження Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року
9.	Розпорядження КМУ від 2 березня 2010 р. № 359-р	Про затвердження плану заходів щодо детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення
10.	Розпорядження КМУ від 25 березня 2025 р. № 374-р	Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року
11.	Розпорядження КМУ від 7 червня 2017 р. № 383-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі
12.	Розпорядження КМУ від 2 червня 2023 р. № 496-р	Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року
13.	Розпорядження КМУ від 12 травня 2021 р. № 497-р	Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки
14.	Розпорядження КМУ від 02 травня 2022 р. № 439-р	Деякі питання реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року
15.	Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. № 752-р	Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки
16.	Протокол 1-го засідання Координаційної ради робочої групи «Платформа забезпечення	Щодо забезпечення діяльності Платформи забезпечення гендерного мейнстрімінгу та інклюзії у відновленні

	гендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні» від 12 лютого 2024 року	
17.	Розпорядження КМУ від 23 червня 2021 р. № 756-р	Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки
18.	Розпорядження КМУ від 21 липня 2021 р. № 831-р	Деякі питання реформування державного управління України План заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки
19.	Розпорядження КМУ від 1 липня 2020 р. № 853-р	Про затвердження плану заходів з виконання Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року
20.	Розпорядження КМУ від 6 грудня 2017 р. № 878-р	Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року
21.	Розпорядження КМУ від 10 листопада 2023 р. № 1025-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції забезпечення національної системи стійкості до 2025 року
22.	Постанова КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 1106	Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
23.	Розпорядження КМУ від 9 грудня 2022 р. № 1155-р	Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року
24.	Розпорядження КМУ від 29 вересня 2021 р. № 1171-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя
25.	Розпорядженням КМУ від 22 грудня 2023 р. № 1197-р	Організація навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за програмами підвищення кваліфікації з питань дотримання прав людини та протидії дискримінації, зокрема за етнічною ознакою
26.	Розпорядженням КМУ від 27 грудня 2023 р. № 1206-р	Про затвердження плану заходів з розвитку системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад до 2027 року
27.	Розпорядження	Про затвердження Національного плану дій з виконання

	КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р	резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року
28.	Розпорядження КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1805-р	Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації
29.	Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року, уведеного в дію Указом Президента України від 1 лютого 2022 року № 37/2022	Про План реалізації стратегії кібербезпеки України
30.	Розпорядженням КМУ від 02 лютого 2024 р. № 76-р	Про схвалення Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024—2026 роки та затвердження операційного плану її реалізації у 2024—2025 роках
31.	Розпорядження КМУ від 21 квітня 2021 р. № 443-р	Про затвердження плану невідкладних заходів із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства
32.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. № 527-р	Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки
33.	Розпорядження КМУ від 18 червня 2024 р. № 588-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки
34.	Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 408	Завдання за напрямом сприяння розвитку інституційної спроможності суб’єктів та учасників транскордонного співробітництва: створення належних умов для організації підвищення кваліфікації з питань транскордонного співробітництва представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, недержавних інституцій;
35.	Розпорядження КМУ від 21 квітня 2021	Формування кадрового забезпечення спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі,

	р. № 361-р	підвищення рівня професійних компетенцій фахівців у зазначеній сфері: розроблення та затвердження короткострокової програми навчання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, які є суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.
36.	Розпорядження КМУ від 31 грудня 2024 року № 1351-р	Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025—2027 роках
37.	Розпорядження КМУ від 26 листопада 2024 року № 1201-р	Про схвалення Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024—2028 роки та затвердження операційного плану заходів на 2024—2026 роки з її реалізації
38.	Розпорядження КМУ від 29 листопада 2024 року № 1209-р	Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках
39.	Розпорядження КМУ від 7 березня 2025 року № 204-р	План заходів на 2025 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України
40.	Розпорядження КМУ від 14 травня 2025 р. № 475-р	Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС»
41.	Розпорядження КМУ від 25 червня 2025 р. № 622-р	Деякі питання реалізації Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року
42.	Розпорядження КМУ від 25 вересня 2025 р. № 1047-р	Про затвердження плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Узагальнені кількісні показники проведених навчальних заходів наведено в таблиці, що міститься в додатку 1 до звіту.

За умов необхідності реагування органів державної влади та органів місцевого самоврядування області на складні проблеми й виклики, зумовлені воєнним станом, а також забезпечення ефективної взаємодії між державними органами, керівництвом територіальних громад та представниками громадських та волонтерських організацій, у діяльності Центру особлива увага приділялася розвитку наскрізних складових людського потенціалу – інтелектуальної,

фізичної, емоційної, соціальної, креативної, моральної, мотиваційної та екологічної, а також активізації й залученню мешканців територіальних громад до вирішення питань місцевого значення. Тобто йшлося про розвиток так званих «м'яких навичок».

Умовно перший блок навчань був спрямований на підвищення рівня професійних знань, умінь і навичок учасників у сферах лідерства, взаємодії та командної роботи, що забезпечує належний рівень кваліфікації для здійснення професійної діяльності публічних службовців.

Високий інтерес серед державних службовців місцевих державних адміністрацій та посадових осіб органів місцевого самоврядування області викликали теми за ЗКППК:

- «Соціально-психологічні аспекти діяльності посадовця» (2 групи, взяли участь **287** посадовців);
- «Сучасний діловий протокол та етикет» (2 групи, взяли участь **290** посадовців).

Другий блок навчальних заходів був присвячений питанням цивільних, трудових та інших правовідносин у сфері публічної служби.

Основною метою цих навчань стало утвердження цінностей прав людини, обговорення актуальних викликів у сфері дотримання прав людини на публічній службі та пошук шляхів їх подолання. Зазначені питання, а також інші аспекти, опрацьовували працівники місцевих державних адміністрацій, апаратів виконавчих комітетів рад територіальних громад і старости старостинських округів під час навчання за такими програмами:

- «Публічна служба і права людини» (один семінар), взяли участь **68** посадовців;

Третій блок навчань спрямовувався на питання надання органами влади консультаційних, інформаційних та адміністративних послуг населенню.

Головною метою реалізованих у цьому блоці навчальних заходів було сприяння набуттю знань і формуванню практичних навичок з організації надання різних видів публічних послуг посадовими особами органів місцевого самоврядування та державними службовцями. Упродовж року для посадовців було організовано та проведено навчання за такими програмами:

- Особливості організації адміністративної процедури та забезпечення комунікаційної ефективності» взяли участь **324** посадовець;
- Енергетична безпека: сутність, загрози та механізми регулювання (три семінари), взяли участь **144** посадовці;
- Брендинг як складова маркетингу територій, формування локальної ідентичності (один семінар), взяли участь **29** посадовців;
- Соціальна підтримка пільгових категорій громадян та осіб з інвалідністю (один семінар), взяли участь **57** посадовців.

ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

В 2025 році викладацький склад Центру в цифрах виглядав таким чином: до роботи в закладі систематично (більше одного разу) залучалися **154** викладачі т.ч.: 12 докторів (7,8 %), 34 кандидатів наук (22,1 %), 57 – працівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування (37,0 %), 97 або 63,0% – викладачі ВНЗ, співробітники підприємств, громадські активісти. Графічно якісний склад викладачів протягом звітнього року виглядає таким чином:

Рисунок 26 Викладацький склад

Традиційно зі слухачами зустрічались керівники органів державної влади та місцевого самоврядування: заступники голови облдержадміністрації та обласної ради, керівники апаратів, керівники відділів апарату облдержадміністрації (юридичного, проходження державної служби, загального, контролю, роботи зі зверненнями громадян, інформаційно-комп'ютерного забезпечення), виконавчого апарату обласної ради, відокремлених структурних підрозділів облдержадміністрації, управління з питань комунального майна обласної ради, територіальних підрозділів центральних органів влади.

В 2025 р. Центр продовжив залучати викладачів з інших регіонів України. Викладачі працювали з учасниками навчання як очно, так і дистанційно.

В рамках співпраці Центру з Чернігівським регіональним відділенням Асоціації міст України для проведення очних навчань в територіальних громадах області (3 заходи) залучались національні експерти АМУ: програму «Освітній менеджмент в органах місцевого самоврядування» (21.03.2025, Прилуцька міська рада) викладав експерт із питань освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Михайло Гончар; програму «Актуальні аспекти відновлення і розвитку територіальних громад» (22.04.2025, Київська сільська рада) викладала експертка з питань відновлення соціальної інфраструктури Тетяна Мельник. Ще одна програма «Визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх задоволення» (29.07.2025 р., Ніжинська міська рада), проводила заняття експертка з питань соціального захисту та соціального забезпечення Людмила Яремчук.

Завдяки проекту «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського

Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів», підтриманому Фондом Ганнса Зайделя, в очному форматі із учасниками навчання працювали з таких питань:

- ✓ міжнародного співробітництва територіальних громад для розвитку територій – Оксана Продан, радниця голови Асоціації міст України, Оксана Юринець – професорка кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», докторка економічних наук;

- ✓ фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції: фахівці-практики з місцевих фінансів: Галина Семенець та Сергій Гаращук;

- ✓ впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС – радник-консультант з енергоефективності, екології та розвитку громад асоціації «Енергоефективні міста України» Сергій Кошарук та експертка з питань муніципального розвитку і клімату (Українська некомерційна енергетична агенція) Галина Журавська;

- ✓ програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проектів на програму LIFE –проводили тренінг Тетяна Нехайчук – керівниця проектного офісу Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад, директорка консалтингової компанії «Бустерс консалтинг груп», експертка з євроінтеграційних процесів та Вікторія Лошицька – координаторка регіонального розвитку консалтингової компанії «Бустерс консалтинг груп», менеджерка з управління проектами регіонального розвитку.

Дистанційно в Центрі викладали:

- ✓ тематика штучного інтелекту у роботі державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування – доктор педагогічних наук, професор кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Іван Цідило;

- ✓ авторський курс «Забезпечення реалізації принципів публічного управління та адміністрування (SIGMA-принципів) для країни кандидата до ЄС» старший викладач Києво-Могилянської школи врядування ім. Андрія Мелешевича НаУКМА, кандидат наук з державного управління Володимир Купрій;

- ✓ питання етики та етикету –доцент кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, кандидат психологічних наук Володимир Кушнірюк;

- ✓ авторський курс «Деліберация (осмислене обговорення) як основа місцевої демократії» – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України Ярослав Пилинський;

- ✓ тематику інформаційної безпеки експерт з питань комунікації, шеф-редактор «Суспільне Житомир» Дмитро Клименко;

- ✓ питання висвітлення Закону України «Про адміністративну процедуру» – доцентка кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидатка юридичних наук Ірина Бойко;
- ✓ соціальну підтримку пільгових категорій громадян та осіб з інвалідністю, Конвенція про права осіб з інвалідністю: впровадження на Чернігівщині викладали Людмила Яремчук – експерт з питань соціального захисту Асоціації міст України; Світлана Лукашенко – методист Чернігівського обласного центру соціальних служб; Ольга Старовойт – начальник відділу Чернігівського обласного центру соціальних служб; Вікторія Луцишина – заступник керівника Чернігівського обласного відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю; Любов Ковтун – завдувач сектора забезпечення зайнятості соціального захисту осіб з інвалідністю Чернігівського обласного відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю; Ярослава Мельникова – начальник відділу забезпечення допоміжними засобами реабілітації Чернігівського обласного відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю;
- ✓ питання техніки комунікації, Soft Skills та основні правила ефективного публічного виступу – доктор наук з державного управління, професор кафедри управління та адміністрування Запорізького національного університету Марина Ажажа;
- ✓ тематику сприйняття змін персоналом та опір змінам – директор Регіонального центру підвищення кваліфікації Київської області, доктор наук з державного управління Сергій Лукін;
- ✓ питання євроатлантичної інтеграції – професор Західноукраїнського національного університету, керівник Центру стратегічної аналітики та міжнародних студій ЗУНУ Грубінко Андрій; голова комунікацій Представництва НАТО в Україні – Вінета Кляйне; Петр Луняк та Іванна Куз–Управління громадської дипломатії ШК НАТО; аудитор, юридичний радник департаменту стратегії Вищого Органу Аудиту (НІС) Польщі Пьотр Кульпа; Беата Паташова – працівниця відділу по роботі з країнами членами та країнами партнерами Управління громадської дипломатії Штаб-квартири НАТО в Брюсселі; завідувач філії «Військово-історичний музей» Чернігівського історичного музею ім. В.В.Тарновського Михайло Жирохов; голова громадської ліги Україна – НАТО, кандидат політичних наук Сергій Джердж;
- ✓ тематику інноваційних інструментів візуалізації та управління даними в роботі органів місцевого самоврядування висвітлював експерт із відкритих даних, аналітик Денис Губашов;
- ✓ питання підготовки проєктів на окремі конкурси – голова ГО «Стратегія майбутнього», експертка з фандрейзингу та грантрайтингу, кандидат економічних наук Тетяна Котенко та керівниця проєктного офісу Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад, директорка консалтингової компанії «Бустерс консалтинг груп», менеджерка з управління проєктами Тетяна Нехайчук;
- ✓ авторський курс «Інструменти промоції громади (Вікіпедія та ін.)» – адміністратор української Вікіпедії, координатор програм ГО «Вікімедіа Україна» Антон Процюк та дописувач української Вікіпедії з 2009 р., член ГО

«Вікімедіа Україна», ініціатор конкурсу для публічних бібліотек Харківської області «ВікіХарківщина» Сергій Петров;

✓ роботу з постраждалими від сексуального насильства в умовах збройного конфлікту висвітлювали Віра Рогова – практична психологиня, консультантка Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», тренерка та начальник відділу протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту; працівник Чернігівської обласної прокуратури Кирил Пугачов;

✓ з питань історичної пам'яті – заступник Голови Українського інституту національної пам'яті Володимир Тилішак, провідний спеціаліст Відділу охорони культурної спадщини Чернігівської обласної державної адміністрації Марина Зима; головний спеціаліст Другого міжрегіонального територіального відділу Управління забезпечення реалізації політики національної пам'яті в регіонах та підвідомчих установ Українського інституту національної пам'яті – Сергій Бутко; заступник начальника-начальник відділу туризму та промоції Управління культури та туризму Чернігівської міської ради – Катерина Литвин;

✓ з питань законодавства про державну службу, службу в органах місцевого самоврядування, етика та доброчесність та етики ділового спілкування – заступник начальника Управління-начальник відділу у Харківській, Сумській та Чернігівській областях Центрального міжрегіонального управління НАДС Максим Гаврилюк;

✓ тематику реалізації державної політики підтримки розвитку дітей, молоді і спорту та у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності викладали провідний спеціаліст відділу спортивної та фізкультурно-масової роботи управління з питань фізичної культури та спорту Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації – Сергій Анісовець; начальник Управління масового спорту у Чернігівській області Денис Закружний;

Рисунок 27 Співвідношення викладачів

✓ практику застосування міжнародного гуманітарного права в Україні – Тамара Жалій, доцент Полтавського національного педагогічного університету, кандидат історичних наук, сертифікований тренер з МГП;

✓ тематика впровадження системи RBM – управління орієнтоване на результат у сфері регіональної політики – доцент кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка, к. і.н. Петро Опанащук;

✓ теми, що стосуються роботи старости, міжмуніципального співробітництва та органів самоорганізації населення – експерт з питань діяльності старост та співробітництва територіальних громад, директор адміністрації веб-сайту «Староста Профі» Олександр Врублевський.

У 2025 році зберігається висока та стабільна тенденція залучення викладачів з інших регіонів України. Їх кількість становить **56 осіб**, що є важливим показником значного розвитку міжрегіональної співпраці. У структурі викладацького складу це становить близько **36%** від загальної кількості (**154** викладачі). Водночас викладачі з нашого регіону (Чернігівська область) становлять **98 осіб**, що відповідає приблизно **64%** від загальної кількості. Залучені викладачі здійснювали освітню діяльність як у дистанційному, так і в очному форматах, що забезпечувало гнучкість та доступність навчального процесу. Підтриманню високого рівня міжрегіональної взаємодії також сприяє щорічна конференція «Розумовські зустрічі», яка виступає ефективною платформою для професійного обміну та налагодження сталих партнерських зв'язків. Загалом можна констатувати, що тенденція залучення викладачів з інших регіонів залишається стабільною та має системний характер.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У 2025 році навчальним закладом розробляв та впроваджував навчально-методичне та дидактичне забезпечення підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до виявлених потреб органів державної влади та місцевого самоврядування, викликів воєнного часу.

В 2025 р. Центр розробив, затвердив та погодив (відповідно до встановлених процедур) **58** програм підвищення кваліфікації: **1** спеціальну професійну програму та **57** короткострокових (**26** загальних та **31** спеціальну).

Загальні програми підвищення кваліфікації пройшли процедуру погодження в НАДС. Загальні короткострокові програми зорієнтовані на формування та розвиток універсальних і професійних компетентностей публічних службовців. Тематика охоплювала питання комунікації та переговорів, управління персоналом і HR-менеджменту, розвитку soft skills, ділового українського мовлення, ефективної письмової комунікації та простої мови, службової етики й етикету, стратегічних комунікацій, проектного менеджменту, управління публічними інвестиціями, публічних закупівель, прав людини, ветеранської політики, ментального здоров'я та психологічної

стійкості, безбар'єрності та інклюзії. Значна увага придялялася використанню штучного інтелекту в діяльності публічних службовців, волонтерській діяльності та гуманітарній допомозі, грантовій діяльності, а також безпековим і соціальним аспектам роботи за умов воєнного стану.

Спеціальні програми підвищення кваліфікації також пройшли відповідну процедуру погодження (замовниками навчання шляхом прийняття розпорядчого документу), були розроблені з урахуванням потреб окремих цільових аудиторій та територіальних громад Чернігівщини. Зокрема, спеціальна професійна програма була спрямована на підвищення рівня правової та практичної компетентності державних службовців Державної податкової служби та охоплювала питання нормативно-правового забезпечення діяльності, практики застосування законодавства та професійних стандартів у роботі податкових органів (погоджена Головним управлінням Державної податкової служби у Чернігівській області).

Рисунок 28 Динаміка підготовки програм підвищення кваліфікації

Двадцять п'ять спеціальних програм були погоджені розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації. Вони охоплювали такі питання: провадження законодавчих новел у діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема нового Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», трудового, земельного та адміністративного законодавства в умовах воєнного стану; організації роботи рад територіальних громад, внутрішнього контролю та управління, орієнтованого на результат; забезпечення цивільного захисту, інформаційно-комунікаційної безпеки, ведення військового обліку та мобілізаційної роботи; реалізації соціальної

політики, захисту прав дітей, осіб з інвалідністю та надання соціальних послуг у кризових умовах; розвитку економічного потенціалу громад через підготовку інвестиційних паспортів, підтримку підприємництва та використання культурної спадщини; просторового планування, містобудівного й екологічного управління, стратегічної екологічної оцінки та управління відходами з урахуванням особливостей прикордонних територій.

Ще три програми були погоджені Північно-Східним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції. Вони стосувалися новел законодавства та практики його застосування у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, діяльності органів юстиції, державної виконавчої служби.

Для 2025 року в частині підготовки програм характерно: деяка перевага спеціальних короткострокових програм, орієнтованих на конкретні громади та установи, фокус на практичному впровадженні законодавчих новел і політик, поява системних тем: штучний інтелект, публічні інвестиції, ветеранська політика.

Також помітною особливістю є загальне збільшення кількості навчальних програм (58 у 2025 році проти 38 у 2024 році). Це свідчить про зростання запиту з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, а також про спроможність закладу оперативно реагувати на зміни законодавства, виклики воєнного часу та потреби громад області.

У 2025 році продовжено практику підготовки навчально-методичних матеріалів у вигляді електронних навчально-методичних посібників, які надавались учасникам навчання як складова методичного забезпечення освітнього процесу. Протягом року підготовлено та видано 17 навчально-методичних посібників, що охоплюють питання розвитку soft skills, використання штучного інтелекту, інформаційної та кібербезпеки, ефективних комунікацій, службової етики й протоколу, екологічної та енергетичної політики ЄС, міжнародного співробітництва громад, національної безпеки та євроатлантичної інтеграції, трудового законодавства в умовах воєнного стану, освітнього менеджменту, адміністративної процедури, грантових програм ЄС, розвитку підприємництва, фінансової діяльності територіальних громад. В кожному електронному збірнику – презентації викладачів із заявлених тем, нормативно-правові документи з відповідного напрямку, зразки документів, а також практичні поради та рекомендації.

Рисунок 29 XIV “Розумовські зустрічі”. Виступ Графа Грегора Розумовського

У 2025 році підготовлено та видано 12-й випуск збірника наукових праць «Розумовські зустрічі», який узагальнює результати науково-практичних

дискусій та досліджень у сфері державного управління, регіонального розвитку та публічної політики.

У 2025 році навчальний заклад продовжив наповнення YouTube-каналу навчально-методичними та інформаційно-просвітницькими матеріалами. На каналі оприлюднено нові **34** відеосюжети, серед яких відеозаписи виступів українських та міжнародних експертів у рамках XIV конференції «Розумовські зустрічі»; відгуки спікерів та учасників навчань; культурно-просвітницькі матеріали, пов'язані з історичною спадщиною родини Розумовських.

У звітньому році був створений та оприлюднено документальний фільм «Гміни – Європейський Союз – громади: йдемо разом». В його основі – результатами навчального візиту представників територіальних громад Чернігівської області до Республіки Польща, що проходив у жовтні (здійснювався за підтримки фонду Ганса Зайделя).

<https://www.youtube.com/watch?v=5nj-EKIkWsA>

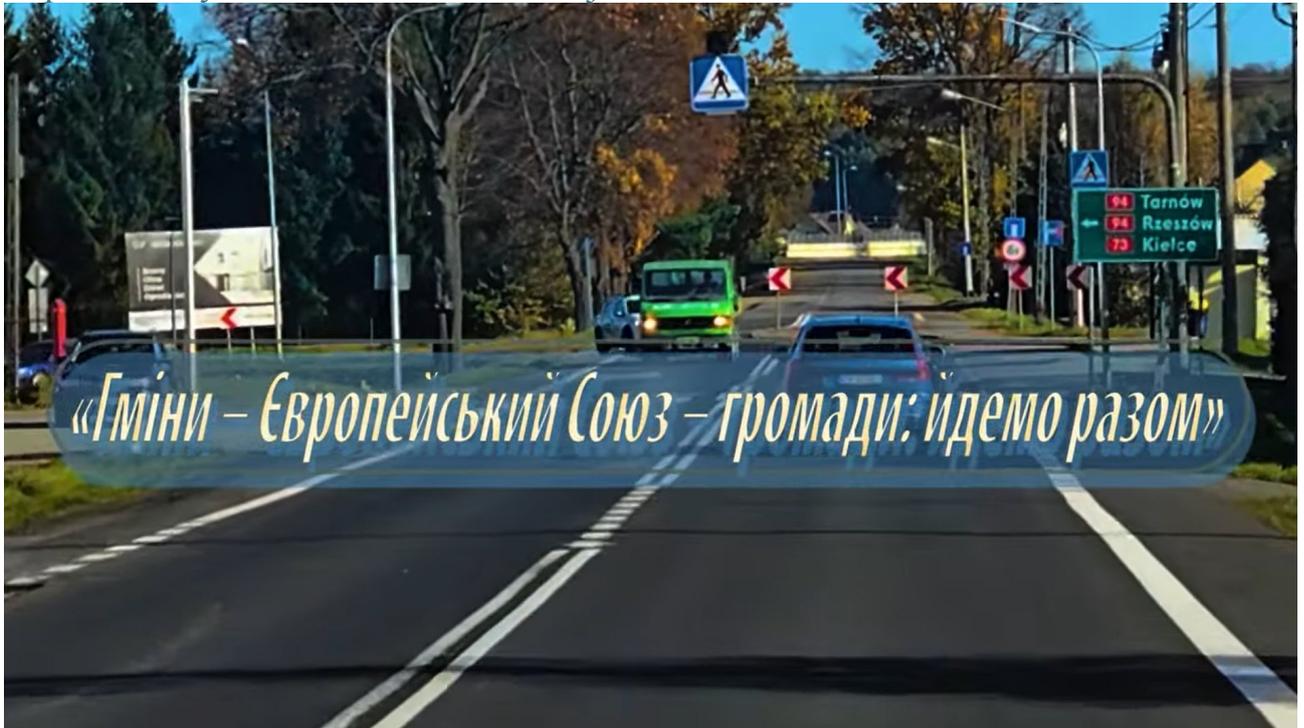

Рисунок 30 Документальний фільм «Гміни – Європейський Союз – громади: йдемо разом»

Систематично здійснювалося оновлення бази тестових завдань для оцінювання рівня засвоєння знань слухачами. Тестові матеріали використовувалися як для поточного, так і для підсумкового контролю результатів навчання. Перевірка знань проводилася переважно в онлайн-форматі із застосуванням Google Forms, а також за допомогою чатів комунікаційних платформ 3CX і ZOOM, що сприяло підвищенню активності та навчальної дисципліни учасників освітнього процесу.

У підсумку, протягом 2025 року навчальним закладом забезпечено розробку та впровадження: **58** програм підвищення кваліфікації, **17** навчально-методичних посібників, **10** збірників тестових завдань, **34** відеоматеріалів навчально-методичного та просвітницького спрямування (відео-сюжети для

каналу YouTube). Розширення навчально-методичної бази, розвиток онлайн-ресурсів, YouTube-каналу, сучасних інструментів оцінювання знань, забезпечили доступність та якість освітнього процесу. Видання збірника наукових праць «Розумовські зустрічі» та створення документального фільму засвідчують поєднання освітньої, наукової й просвітницької функцій закладу.

У цілому навчальний заклад забезпечив необхідний навчально-методичний та дидактичний супровод освітнього процесу. У 2025 році навчально-методичне забезпечення діяльності навчального закладу характеризується кількісним зростанням, тематичним розширенням та якісним оновленням змісту освітніх програм і матеріалів. Порівняно з попереднім роком, акценти методичної роботи змістилися від переважно загально-професійних і цифрових компетентностей до поглиблення спеціалізованих, прикладних та територіально орієнтованих напрямів підвищення кваліфікації.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЦЕНТРУ

З метою розвитку професійних компетентностей, удосконалення практичних навичок та впровадження сучасних підходів у діяльність Центру, працівники брали участь у різноманітних освітніх заходах, організованих як українськими, так і міжнародними організаціями:

✓ проходження програми курсу підготовки громадян України до національного супротиву за загальним обсягом навчального часу 45 годин у Чернігівському обласному центрі підготовки громадян до національного супротиву, 11 – 16 серпня 2025 р. (Бойко В.);

✓ проходження програми курсу підготовки громадян України до національного супротиву за загальним обсягом навчального часу 48 годин у Чернігівському обласному центрі підготовки громадян до національного супротиву, 29 вересня – 10 жовтня 2025 р. (Буглак С., Козенко О.);

✓ підвищення кваліфікації «Організація та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» (Вища школа публічного управління, обсягом 0,5 кредиту ЄКТС), 24 жовтня 2025 року (Підгайний П.);

✓ низка семінарів: із питань бухгалтерського обліку із необоротними активами та обліку заробітної плати; попередження типових порушень фінансово-бюджетної дисципліни; казначейського обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, які організовані Всеукраїнською громадською організацією «Всеукраїнський бухгалтерський клуб» всеукраїнського видання «БАЛАНС-БЮДЖЕТ», протягом року (Котляр О.).

✓ проходження онлайн-курсу «Google AI Essentials», авторизованого компанією Google та реалізованого на платформі Coursera, 17 квітня 2025 р. (Фесенко М.);

✓ літня школа тренерської майстерності 2025 з питань перехідного правосуддя у Вищій школі публічного управління НАДС, 26 – 29 серпня 2025 р. (Бойко В.);

✓ навчальний візит «Проекти розвитку території, що можуть реалізуватися за кошти фінансових інституцій ЄС у партнерстві з іншими громадами» делегації представників місцевого самоврядування Чернігівської області до гмін Підкарпатського та Малопольського воєводств, 20 – 25 жовтня 2025 р. за підтримки фонду Ганса Зайделя (Німеччина, Баварія) (Бойко В.);

✓ навчальний візит делегацій Чернігівської та Київської областей до регіону Іль де Франс в межах проєкту «Kalyna, 17 – 20 листопада 2025 року (Бойко В.).

У 2025 році працівники Центру системно підвищували власні професійні компетентності через участь у різнопланових освітніх заходах на національному та міжнародному рівнях. Навчання охоплювало як безпековий та оборонний компоненти, так і управлінські, фінансові, цифрові та тренерські компетентності. Участь у програмах підготовки до національного спротиву, курсах із ведення військового обліку та заходах з фінансово-бюджетної дисципліни сприяла підвищенню готовності працівників діяти за умов безпекових загроз. Опанування сучасних цифрових інструментів, зокрема проходження курсу з використання штучного інтелекту, а також участь у школі тренерської майстерності, посилили методичну й інноваційну складову діяльності Центру та підвищили якість освітніх послуг для публічних службовців. Міжнародні навчальні візити та участь у проєктах європейського співробітництва дали змогу працівникам Центру ознайомитися з кращими практиками територіального розвитку, міжмуніципального партнерства та залучення фінансування з інституцій ЄС.

НАУКОВА РОБОТА ТА ПУБЛІЦИСТИКА

У 2025 році співробітники Центру підготували близько 200 прес-релізів, що висвітлювали навчання та заходи, організовані на його базі. Автори цих матеріалів – куратори відповідних груп. Інформація надсилалася електронною поштою, публікувалася на офіційній веб-сторінці Центру та його сторінці у соціальній мережі Facebook. Істотним показником є зростання чисельності підписників сторінки: з 2100 на початку року до 2200 наприкінці.

Деякі матеріали виходили за межі стандартних звітів та порушували ширші питання, наприклад: висвітлення навчальної поїздки до Польщі, випуск щорічника «Розумовські зустрічі». Було підготовлено та видано такі статі:

- Польські політичні об'єднання на муніципальних виборах в повіті Чернігово-Сіверщини: вибір місцевого самоврядування // Розумовські зустрічі. 2025. Вип. 12. С. 119–132.
- Міжнародний центр для дослідників ім. Вудро Вільсона в Вашингтоні ліквідується // День. – 2025. – 17 березня <https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/mizhnarodnyy-tsentr-dlya-doslidnykiv-im-vudro-vilsona-v-vashynhtoni-likvidovuyetsya>
- Ніжин – 400 років магдебурзького права // День. – 2025. – 26 березня <https://day.kyiv.ua/article/den-ukrayiny/nizhyn-400-rokiv-mahdeburzkoho-prava>

- «Ланцетом» по відпочивальниках // День. – 2025. – 24 червня
<https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/lantsetom-po-vidpochyvalnykakh>
- Очільниця МІБ та українське місто Сновськ // День. – 2025. – 30 червня
<https://day.kyiv.ua/blog/polityka/ochilnytsya-mi6-ta-ukrayinske-misto-snovsk>
- Володимир Бойко, Світлана Буглак «Розумовські зустрічі»: вперше за участі глави роду Розумовських // День. – 2025. – 1 грудня
<https://day.kyiv.ua/article/rozumovski-zustrichi-vpershe-za-uchasti-hlavy-rodu-rozumovskyykh>
- Володимир Бойко. Про смугу перешкод // День. – 2025. – 15 грудня
https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/pro-smuhu-pereshkod?fbclid=IwY2xjawOyL_RleHRuA2FlbQIxMABicmlkETEWVlo1eWxZd285bG81S2Jtc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHtvYZJpJxxpviSw0WCckIY970qqh7AH9dKXqaMRJ2P_1_BtYA1ZFHHAgeU4P_aem_Jv3d-fw4jYokjmGDpSZ7dw
- Володимир Бойко. Чернігів: Розстріляне Різдво // День. – 2025. – 25 грудня
https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/chernihiv-rozstrilyane-rizdvo?fbclid=IwY2xjawO_AsdleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFJUvhGa3h3ZU9iWm1VUGk2c3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHrlziD1bcJUO_Ver4x49NxDbfEFWPyTH6o7UY4gkWmn_j4fCtTnzAB-Irb4V_aem_J3oCAzwluV57L81lqv9TOg

У 2025 році побачив світ дванадцятий номер щорічника «Розумовські зустрічі». Це періодичне видання, що готується спільними зусиллями Чернігівського регіонального центру підвищення кваліфікації та Сіверського інституту регіональних досліджень та спирається на матеріали однойменної конференції (але вони не є тотожними), підтримується фондом Ганнса Зайделя. В році що минув воно пройшло перереєстрацію – рішення Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення № 2052 від 13.06.2024, протокол № 18, ідентифікатор медіа – R30-0462.

В черговому випуску – 22 статті з двох блоків питань: 1. проблеми еволюції державної служби та децентралізації влади в Україні в умовах викликів сьогодення (13); 2. історичний досвід (світовий та вітчизняний) державного управління (9).

У статтях першого розділу порушуються питання: як працює місцеве самоврядування на базовому рівні за умов воєнного стану – приклад Крут; як впливає російська пропаганда на колабораціоністський рух за умов окупації та роль освіти в протидії цьому; трансформації та виклики багаторівневого врядування; взаємодія державної влади та місцевого самоврядування для деколонізації та дерусифікації;

Рисунок 31 Дванадцятий номер щорічника «Розумовські зустрічі»

дезінформація як тактика інформаційної боротьби за умов російсько-українського протистояння; зброя та громадяни та ін.

Другий розділ видання присвячений історичному досвіду державного управління – як українському, так і зарубіжному. Йдеться про російські спекуляції на темі історії та релігії; постать гетьмана Павла Скоропадського в споминах генерала Б.Стеллецького; польські політичні угруповання на перших демократичних виборах на наддніпрянській Україні; історичні аспекти становлення законодавства про корупційні злочини та правопорушення; демократичні рухи в Україні та їх трансформації; склад, завдання, головну напями діяльності Генерального Секретарства міжнародних справ УЦР та ін.

Щорічник «Розумовські зустрічі» поширюється, насамперед, серед книгозбирень Чернігівської області та низки бібліотек за її межами. Електронна версія надсилається до всіх органів державної влади та місцевого самоврядування області, а також до закладів системи професійного навчання державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування.

Публіцистична діяльність Центру посилює його впізнаваність. Регулярна підготовка інформаційних матеріалів забезпечила постійне висвітлення навчальних заходів що проводилися, а використання кількох каналів комунікації (офіційний сайт, електронна розсилка, соціальні мережі) дозволило доносити інформацію до цільових аудиторій. Публікації в медіа засвідчують активну присутність Центру в загальнонаціональному публічному, здатність генерувати аналітичний та публіцистичний контент, актуальний для широкої аудиторії.

ЧОТИРНАДЦЯТИ «РОЗУМОВСЬКІ ЗУСТРІЧІ»

Міжнародна науково-практична конференція XIV «Розумовські зустрічі», що проходила в Чернігові 27–28 листопада 2025 р., – найбільший очний захід Центру в році що минув.

Його співorganizатори – Сіверський інститут регіональних досліджень, Школа врядування Острозької академії за організаційного сприяння Чернігівської обласної державної адміністрації та обласної ради. Підтримка – від Hanns Seidel Stiftung Ukraine.

Всього – **89** учасників, з яких 72 – очно, 17 – дистанційно (така можливість була передбачена). Серед очних учасників – представники 22 громад Чернігівської області, в цілому – представлено 6 областей України (Херсонська, Кіровоградська, Київська, Тернопільська, Рівненська, Чернігівська) та м. Київ. Серед міжнародних учасників – спікери з Австрії та Польщі (дистанційно). Серед спікерів – двоє народних депутатів – Олександр Копиленко (очно) та Анна Бондар (дистанційно). Особливість конференції – змішаний, очно-дистанційний формат. Віддалене підключення здійснювалося за допомогою комунікаційної платформи ZOOM й мало допоміжний характер. Зазначимо, що кількість очних учасників значно перевищила тих, хто взяв участь дистанційно.

Відкрив конференцію 27 листопада 2025 р. виступ творчого колективу Чернігівського фахового музичного коледжу ім. Левка Ревуцького – пролунала композиція «Маленька нічна серенада» Вольфганга Амадея Моцарта. Так зустрічав готей Андрій Розумовських, створюючи таким чином атмосферу спілкування. Після вітальних слів музиканти виконали ще одну композицію – Людвіга ван Бетховена на тему української народної пісні «Їхав козак за Дунай...» (в Німеччині – *Schöne Minka*). На відкритті до учасників конференції звернулися директор Сіверського інституту Сергій Лепявко, керівник Школи врядування Національного університету «Острозька академія» Валерій Тертичка, директор департаменту професійного навчання Нацдержслужби України Людмила Рикова.

Конференція проходила у формі п'яти панельних дискусій – три в перший день та дві – в другий.

Тема першої панельної дискусії – «Питання трансформації українських правлячих еліт: кейс Розумовського». Серед спікерів – глава роду Розумовських граф Грегор Розумовський. Він зупинився на історії своєї родини, головним чином із точки зору спростування російських вигадок про неї. Директор музичного коледжу ім. Л. Ревуцького Володимир Суховерський розповів про роль родини Розумовських у розвитку європейської музики та вплив Андрія Кириловича Розумовського на творчість Людвіга ван Бетховена. Анна Бондар, народний депутат України, презентувала проєкт порятунку Покорщини – унікальної пам'ятки садибної архітектури XVIII ст. родини Розумовських–Дараганів в селищі Козелець. Народний депутат України Олександр Копиленко згадав про вплив роду Лизогубів на державотворчі процеси України як приклад української еліти. Пьотр Кульпа порушив питання необхідності конституційних змін для модернізації

публічного управління та адміністрування України на рівні центральних органів державної влади. Юрій Ганущак сконцентрував свою увагу на необхідності майбутніх конституційних змін.

Рисунок 32 Міжнародна науково-практична конференція XIV «Розумовські зустрічі». Чернігів 27–28 листопада 2025 р.

Тема другої панельної дискусії – «Національний опір і безпека: місцевий, регіональний та національний рівні». З доповідями виступили: професор та водночас діючий капітан ЗСУ Євген Луняк. Торкнувся він внутрішніх чвар серед козацтва, а також використання козащини як бренду в ЗСУ та спроб задіяти його зі сторони рашистів та їх советських попередників. Сергій Джердж проаналізував нинішній вплив допомоги НАТО на перебіг російсько-української війни та наявні складнощі механізмів консенсусного ухвалення рішень. Михайло Жирохов представив своє бачення безпекових викликів регіону зі сторони РФ на землі та в повітрі, а також екологічні ризики. Станіслав Желіховський проаналізував еволюцію державотворчих процесів від козацької доби до сучасності.

Тема третьої панельної дискусії – «Українське суспільство та ветерани російсько-української війни». Ветеран Григорій Маханьков поділився власним досвідом супроводу ветеранів, подолання бюрократії, взаємодії з ВЛК та звернув увагу на важливість кваліфікованої першої психологічної допомоги. Громадська діячка Ольга Островідова розповіла про ідею створення Ветеранської спільноти України «Серцевір», а також представила комплексні програми підтримки ветеранів. Керівниця ветеранського відділу Чернігівської облдержадміністрації Оксана Петренко розповідала про реалізацію на місцевому рівні державної ветеранської політики та її складові. Ветеран та письменник Юрій Веткін розповів про власний досвід

складнощів, бюрократизму, з якими він зіткнувся після важкого поранення, про унікальний Театр ветеранів та його учасників.

Тема четвертої панельної дискусії – «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій». Заступник директора Департаменту економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації Леся Козачок представила роботу з реформу публічних інституцій в регіоні та франко-український проєкт «Калина», спрямований на підготовку області та громад для роботи з програмами, структурними фондами ЄС. Викладачка та проєктний менеджер Жанна Дерій розповіла про роль міжнародної технічної допомоги у розвитку громад Чернігівщини та основні напрями, за якими вона застосовується. Директор Херсонського центру підвищення кваліфікації Сергій Білорусов проаналізував використання цифрових інструментів управління інвестиціями, в тому числі на прикладі нинішньої надскладної ситуації на Херсонщині. Експерт із питань макроекономіки Андрій Новак представив концепцію післявоєнної трансформації України, зосереджену на моделі «3М»: мета, механізм, місія. Проєктний менеджер Тетяна Котенко представила власне бачення та досвід залучення громадянського суспільства для контролю та реалізації інвестиційних проєктів.

Тема п'ятої панельної дискусії – «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики». Відкрив заступник начальника Управління цифрової трансформації Чернігівської облдержадміністрації Олександр Клименок. Він розповів про можливості використання ШІ в державному управлінні та, зокрема, в документообігу, проаналізував ризики та перспективи цифровізації державної служби. Викладач Чернігівської політехніки Роман Єршов представив дослідження негативних наслідків використання систем та засобів штучного інтелекту студентами. Викладач Київської політехніки Юрій Перга навів приклади європейських практик застосування ШІ у соціальній сфері, екології, транспорті та адмініструванні, а також дав поради громадам щодо впровадження інновацій та пошуку ресурсів. Викладач Чернігівського педагогічного університету Сергій Горчинський розповів про виклики з якими стикається вища освіта в зв'язку з поширенням ШІ, а його колега, Євген Вінниченко, – про галюцинації ШІ. Тобто ситуації, коли нейросистема генерує правдоподібні, але недостовірні відповіді, пояснив механізм цих збоїв та як їх ідентифікувати.

Поза панельними дискусіями було презентовано виставка «В'язниця. Історія. Люди», підготовлена фахівцями Пенітенціарної Академії України. Її представила начальник кафедри гуманітарних дисциплін Алла Попружна..

Результати конференції такі:

- ✓ Було підготовлено, видано друком та поширено дванадцятий випуск щорічного збірника аналітичних статей «Розумовські зустрічі», що містить 22 статті.
- ✓ Порушено питання необхідності структурних (конституційних) змін у побудові системи державного управління України після завершення російсько-української війни.
- ✓ Започатковано ініціативу підтримки територіальної громадами

Чернігівської області творчих ініціатив ветеранів російсько-української війни (в особі Крутівської громади – Театру ветеранів).

✓ Обговорені пропозиції щодо ветеранської політики держави та способи інтеграції ветеранів у суспільне життя, а також адаптації суспільства до потреб та інтересів ветеранів

✓ Представлено цілі та завдання франко-українського проекту «Калина», що має на меті підготувати громади Чернігівської та Київської областей до роботи з програмами, структурними фондами ЄС

Матеріали доповідей та дискусії за допомогою інформаційних технологій поширені та стали надбанням зацікавлених сторін та широких верств громадськості у вигляді повідомлень медіа, на веб-сторінках державної влади, місцевого самоврядування, бюджетних організацій.

XIV «Розумовські зустрічі» стали важливою платформою для діалогу між представниками державної влади, науковцями, громадськими активістами та міжнародними партнерами, що дозволяє обговорювати стратегічні напрями розвитку України за умов російсько-української війни.

СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ОГС, ВНЗ ТА МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ, КОМУНІКАТИВНІ ЗАХОДИ

В 2025 р. Центр як організація-партнер брав участь у реалізації двох проєктів ГО «Сіверський інституту регіональних досліджень», що здійснювалися за підтримки фонду Фондом Ганнса Зайделя (Німеччина, Баварія), а саме: «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів» та «Організація та проведення міжнародної науково-практичної конференції «Чотирнадцяті “Розумовські зустрічі”»».

«Проєкт «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів» реалізувався лютим – травні 2025 року Він складався із чотирьох діалогових зустрічей для голів територіальних громад (заступників голів, секретарів рад, начальник відділів економіки) Чернігівської області, а також однієї навчальної поїздки:

Рисунок 33 Проект «Підвищення рівня спроможності територіальних громад Чернігівської області до роботи з локальними партнерами країн Європейського Союзу в рамках доступних для України як країни-кандидата фінансових інструментів». За підтримки Фондом Ганса Зайделя

- ✓ I: «Програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проєктів на програму LIFE» (27 – 28.02.2025) – **43** учасників;
- ✓ II: «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС» (03 – 04.04.2025) – **46** учасників;
- ✓ III: «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції» (01 – 02.05.2025) – **42** учасників.
- ✓ IV: «Міжнародне співробітництво територіальних громад для розвитку території» (29 – 30.05.2025) – **41** учасник;
- ✓ V: навчальний візит «Проєкти розвитку території, що можуть реалізуватися за кошти фінансових інституцій ЄС у партнерстві з іншими громадами» делегації представників місцевого самоврядування Чернігівської області до гмін Підкарпатського та Малопольського воєводств (20 – 25.10.2025) – **18** учасників

У підсумку учасниками проєкту стали **172** посадовці. До викладання були залучені 8 національних експертів (детальна інформація – в розділі «Викладацький склад»).

Щодо навчального візиту. Він розпочався зустріччю української делегації з віце-воєводою Підкарпаття Томашем Лоренсем та директором офісу воєводи Єжи Табіном. Він наголосив, що підтримка України – одна з найголовніших тем, Водночас вислови зацікавленість у післявоєнній відбудові. В перший день візиту учасники зустрілися з керівництвом Асоціації гмін басейну річки Віслока – головою, бурмістром Ясло Адамом Кострубом та виконавчим директором Адамом Чарнецькі. Вони розповіли про діяльність Асоціації, що виникла на засадах співробітництва громад для реалізації великих проєктів у рамках програм ЄС, навели приклади реалізованих проєктів. Надалі учасники навчальної поїздки відвідали низку об'єктів, де познайомилися з іншими результатами проєктної діяльності Асоціації та гмін, що до неї належать у місті Ясло (бурмістр Адам Коструб) та у гміні Ясло (войт Войцех Пенконш). В місті Ясло – це Будинок сеньйора, новітній заклад для жителів старшого. Також делегація оглянула креативну ревіталізація площі Інвалідів, фотовольтаїку на центральному міському ринку, відвідали Generator Nauki GEN – місце проведення науково-освітніх проєктів для дітей та молоді.

В другий день учасники поїздки відвідали три сільські гміни – Йодлова, Шержини, Сенькова. В Йодлова войт Ян Яніга познайомив із роботою нещодавно збудованої автоматизованої станції очистки стічних вод, а також оглянули атракційний об'єкт – оглядову вежу. В Шержинах відбулася зустріч із войтом Гжегожем Готфридом. Він розповів про низку проєктних ініціатив із розвитку території та їхню реалізацію: рекреаційний комплекс, надсучасний дитчий садочок, пожежне депо добровільної пожежної дружини. В гміні Сенкові войт Малгоржата Малух розповіла про роботу місцевого самоврядування зі збереження архітектурної спадщини – реставрацію низки дерев'яних церков лемків. Також було продемонстровано своєрідний атракційний центр при місцевому санаторію – бует, створений на основі

Рисунок 34 Навчальний візит делегації представників місцевого самоврядування Чернігівської області до гмін Підкарпатського та Малопольського воєводства

етнокультурної спадщини лемків. Йшлося також про впорядкування поховань жертв I світової війни.

Третій день був цілком присвячений темі розвитку туризму та рекреації. Учасники візиту відвідали нміну Мушина, де їх зустрів бурмістр Ян Голба. Він розповів яким вчином за 15 років із маловідомої на ринку вищезенечених послуг гміни вдалося зробити популярний курорт. Також делегація відвідала розтаршовану поруч гміну Криниця, оглянули її інфраструктуру: ревіталізовану центральну частину, Паркову гору, бювет води «Криничанка», а також ознайомилися зі збереженням культурно-історичної спадщини лемків, зокрема, художника-примітивіста Никифора Криницького.

В четвертий день візиту делегація відвідала три гміни Дембицького повіту: Бжостек, Жиракув, Дембиця (місто). Про здобутки гміни Бжостек та найближчі плани розповів бурмістр Збігнев Ковальський. Головний наголос вона робить на рівні комфорту життя на території. Звідси першочергова увага до гуманітарно-соціальної сфери, комунальних послуг, благоустрою. Учасники візиту відвідали один із соціальних закладів, що призначений для роботи з жителями з різного роду особливими потребами – громадський Центр самопомочі та навчань із ерготерапії для людей з інвалідністю. Букрмістр Бжостка попередніх каденцій, Войцех Станішевський, продемонструвати користь від встановлення сонячних систем для генерації струму та тепла у приватному секторі. Гміну Жиракув та її проекти представив войт Марек Рончка. Серед здобутків останнього часу – два пожежних депо для добровольчих пожежних команд. Українці відвідали місцеву школу, реконструйовану на засадаї безбар'єрності та інклюзії. На завершення представники громад Чернігівщини відвідали місто Дембіцу, де познайомилися з результатами публічних інвестицій до стадіону футбольного клубу Wisłoka Dębica та відродженого міського парку Скарбек.

За результатами навчального візиту його учасники:

- ~ ознайомилися на прикладі польських гмін з можливостями реалізації проектної діяльності за кошти ЄС та окремих європейських країн;
- ~ на прикладі Асоціації гмін басейну річки Віслока познайомилися з ефективною формою налагодження співробітництва територіальних громад заради розв'язання спільних проблем територій;
- ~ виконавчий директор Асоціації гмін басейну річки Віслока Анджей Чарнецькі запросив територіальні громадами Чернігівської області до співпраці в рамках відкритих для України програм ЄС;
- ~ дві гміни та дві територіальні громади заявили про намір укласти меморандуми/договори про співробітництво, а саме: гміна Сенкова – Михайло-Коцюбинська громада; гміна Йодлова – Крутівська громада.

Про реалізацію «Організація та проведення міжнародної науково-практичної конференції «Чотирнадцяті “Розумовські зустрічі”» докладно в однойменному розділі.

У рамках співпраці з Чернігівським РВ АМУ у 2025 р. проведено три очні навчання за кушовим принципом у територіальних громадах області:

✓ 21.03.2025 у Прилуцькій міській ради для голів, заступників голів Прилуцького та Ніжинського районів з питань освітнього менеджменту в органах місцевого самоврядування;

✓ 22.04.2025 у Київській селищній раді для голів, заступників голів, відповідальних за зазначений напрям роботи територіальних громад Корюківського, Ніжинського та Чернігівського районів з питань актуальних аспектів відновлення і розвитку громад;

✓ 29.07.2025 у Ніжинській міській раді для голів, заступників голів або відповідальних за зазначений напрям роботи територіальних громад Ніжинського, Прилуцького та Чернігівського районів з питань визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх надання.

Рисунок 35 Співпраця з Чернігівським РВ АМУ. Ніжинська міська рада. Навчання з питань визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах та планування їх надання

Рисунок 36 Співпраця з Чернігівським РВ АМУ. Київська селищна рада. Навчання з питань актуальних аспектів відновлення і розвитку громад

Ще одне навчання було проведено дистанційно 27.11.2025 з питань соціальної підтримки пільгових категорій громадян та осіб з інвалідністю, Конвенція про права осіб з інвалідністю: впровадження на Чернігівщині. Для проведення цих заходів залучалась експертка АМУ з питань соціального захисту та соціального забезпечення Людмила Яремчук.

Тривала співпраця із Пенітенціарною академією України. Це співробітництво у сфері освітньої, методичної, дидактичної, наукової діяльності. Упродовж 2025 року залучались фахівці та викладачі Академії для як викладачі до реалізації 9 програм підвищення кваліфікації (з питань запобігання корупції, трудового законодавства, етики та доброчесності, лідерства, комунікації).

Взаємодія Центру з громадськими та міжнародними організаціями – один із ключових напрямів його роботи, що суттєво впливає як на обсяги, так і на зміст діяльності. Така співпраця сприяє істотному розширенню можливостей закладу в створенні сучасних освітніх та інформаційних матеріалів, залученню фахівців із різних професійних сфер, а

Рисунок 37 Співпраця із Пенітенціарною академією України

також із вивчення та наступного впровадження кращих європейських управлінських практик.

НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ

У 2025 році діяльність Центру у сфері надання платних послуг залишалася важливим елементом забезпечення фінансової стійкості закладу та підтримки навчального процесу. Спеціальний фонд кошторису Центру (з урахуванням залишку коштів на початок року) в 2025 році становив 30% від всього фінансування Центру. За підсумками 2025 року Центром надано платних послуг на загальну суму **444918,00 грн.**, що на **42%** більше попереднього року. Отримані кошти направлялись закладом на відшкодування пов'язаних із наданням послугами видатків, забезпечення навчального процесу та його якості, оплату комунальних послуг.

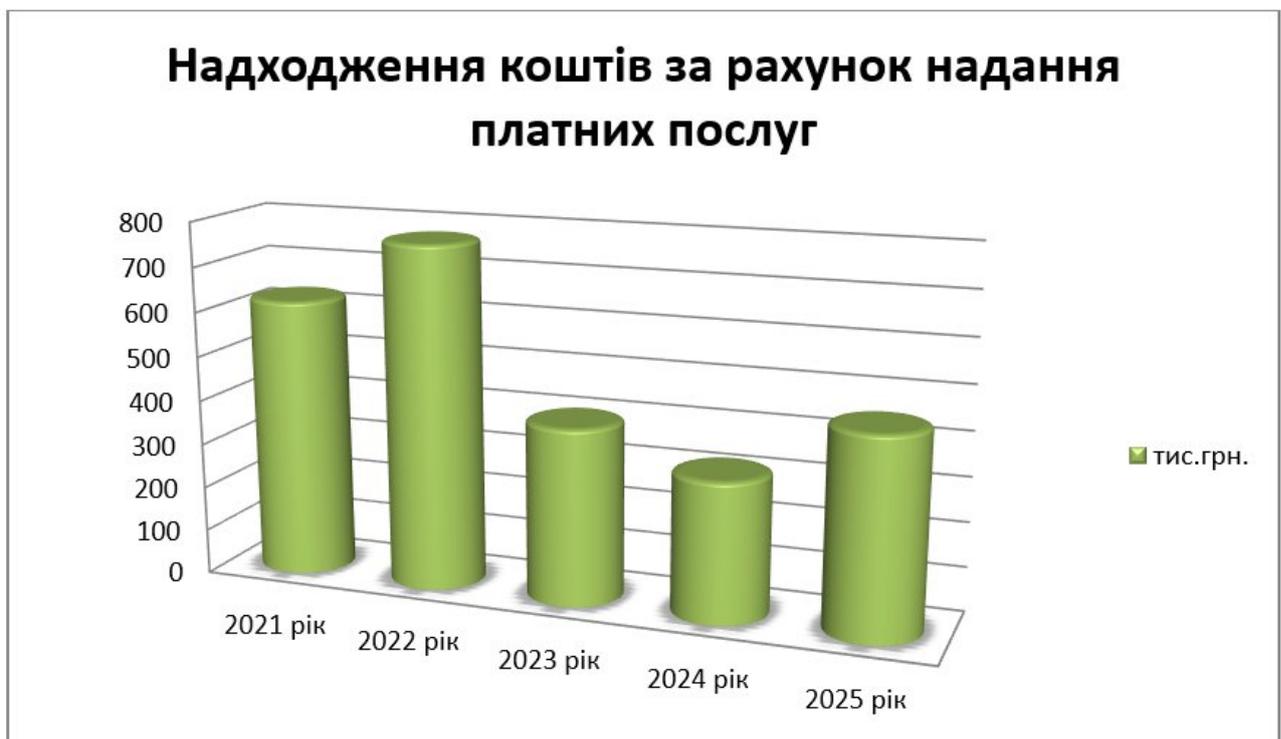

Рисунок 38 Надходження коштів за рахунок надання платних послуг

Платні послуги Центр надавав відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та дозволеної статутної діяльності.

Замовниками платних послуг у Центрі виступали працівники та спеціалісти:

- Північно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Суми) за навчання за спеціальними короткостроковими програмами (255 чол.) – 28050,00 грн;
- Головного управління Державної казначейської служби в Чернігівській області – за підвищення кваліфікації за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації (166 чол.) – 48140,00 грн.;

- Регіональне відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях (22 чол.) – 4020,00 грн.;
- Головного управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області – за навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації (48 чол.) – 15120,00 грн.;
- Головне управління Національної поліції в Чернігівській області – за навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації (50 чол.) – 23500,00 грн.;
- управління Державної міграційної служби у Чернігівській області – за підвищення кваліфікації за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації (47 чол.) – 11664,00 грн.;
- Головного управління ДПС у Чернігівській області – за навчання за спеціальними короткостроковими програмами підвищення кваліфікації (475 чол.) – 191600,00 грн.;
- Головного управління Держгеокадастру в Чернігівській області за навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації (252 чол.) – 82115,00 грн.;
- Працівники різних структурних підрозділів територіальних органів виконавчої влади, підприємств, організацій та установ – за надання послуг за підвищення кваліфікації за професійними та короткостроковими програмами підвищення кваліфікації (53 чол.) – 40709,00 грн.

Як і в попередні роки, переважна більшість оплати за надані послуги здійснювалась державними службовцями особисто.

В цілому, діяльність Центру з надання платних послуг у 2025 році підтвердила їхню вагомую роль у формуванні фінансової стабільності установи та забезпеченні належного рівня організації навчального процесу. Зростання обсягів надходжень свідчить про підвищення попиту на освітні програми Центру та їх відповідність актуальним потребам державних службовців.

Співпраця з органами державної влади та їх територіальними підрозділами залишалася пріоритетним напрямом діяльності й забезпечила основну частину надходжень спеціального фонду. Важливим показником ефективності роботи Центру стала готовність слухачів фінансувати підвищення кваліфікації за рахунок власних коштів, що підтверджує високу цінність та практичну значущість наданих послуг.

З метою подальшого розвитку та збереження фінансової стійкості Центр продовжуватиме роботу з розвитку спектру платних освітніх послуг та розширення кола замовників.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

У 2025 рік Центр інвестував в оновлення своєї матеріально-технічної бази **29940,00 грн.** В результаті балансова вартість основних фондів на кінець 2025 року в порівнянні з початком року зросла на 2% та становить 1510573 грн.

Протягом останніх років основна частина коштів в оновлення основних фондів виділялася зі спеціального фонду кошторису закладу.

Серед новинок 2025 року, придбаних Центром для технічного забезпечення навчального процесу та підтримки робочих місць співробітників:

- комплект A4tech FG1010 Grey – 1 шт.;
- мікрофон бездротовий Grandstream GMD1208 – 1 шт.;
- підставка та тумба для кабінету – 1 шт.;
- презентер A4tech LP15 Black – 1 шт.;
- акумуляторна батарея Ritar DG12-55. 12V-55Ah. Gel – 1 шт.;
- навушники Hator Hypergahg 3 Hi-Res Black (ESH05) – 1 шт.;
- навушники A4Tech FH100U Stone Bleck – 1 шт.;
- пилосос Bosch BWD41700 – 1 шт.

Крім того, для забезпечення дистанційної форми навчання було оновлено (продовжено) ліцензійний ключ для програмного комплексу ЗСХ. Ця електронна платформа дозволяє проводити веб-зустрічі до 250 учасників одночасно. Також придбано ліцензійний ключ для одного програмного комплексу Zoom One Pro.

Рисунок 39 Динаміка балансової вартості основних засобів

Щодо питань, які потребують значних капіталовкладень:

більшість робочих станцій комп'ютерного класу Центру (7 із 12 робочих станцій) застарілий як морально, так і фізично, не відповідають сучасним вимогам та потребують заміни на нові;

зношеність проекторів (3) у навчальних аудиторіях перевищує 80%, що також вимагає їхнього оновлення;

автомобіль «Шевроле Авео» 2006 року випуску, що використовується для виїзних навчань, має 100% амортизацію, далі його ремонтувати нераціонально

дорого, до того ж подальше погіршення стану машини потенційно може загрожувати безпеці пасажирів.

У 2025 році Центр незначно оновив свою матеріально-технічну бази в межах наявних фінансових можливостей. Придбане обладнання сприяли покращенню технічного забезпечення навчального процесу, робочих місць працівників і підвищенню якості проведення заходів. Водночас матеріально-технічна база Центру має низку критичних проблем, що потребують значних капіталовкладень. Це свідчить про необхідність планування масштабнішого поетапного оновлення основних фондів у найближчій перспективі.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ НА 2026 РІК

Стратегічні цілі роботи Центру на 2026 р. залишаються незмінними:

- забезпечити організаційно-технічну сталість (стійкість) роботи закладу з реалізації двох його основних завдань (організація підвищення кваліфікації посадовців та надання методичної допомоги органам державної влади, місцевого самоврядування) за умов російсько-української війни;
- оновити тематику навчань, навчальні програми, їх методично-дидактичний супровід відповідно до потреб замовників та з урахуванням вимог воєнного часу;
- реалізувати комунікативну та міжнародну діяльність Центру як складову опору російської агресії в Україні.

Для реалізації зазначених цілей передбачаються такі завдання.

I. Інституційне та організаційне забезпечення.

1. Розробка та оприлюднення нових програм Центру на Порталі управління знаннями НАДС.

3. Оновлення викладацького складу, операція з іншими центрами підвищення кваліфікації щодо обмінів викладацьким складом, проведення спільних навчань та інших заходів.

3. Цифровізація внутрішніх організаційних процесів у Центрі, впровадження цифрових інструментів накопичення та обміну інформацією.

4. Опанування методикою роботи з програмами ЄС, що знаходяться у прямому управлінні Європейською комісією – за допомогою участі в франко-українському проекті «КАЛИНА».

5. Розвиток співпраці з міжнародними донорами (фонд Ганса Зайделя, МФ «Відродження», польського ГО «Лідери змін» та ін.), закладами вищої освіти, НУО в сферах, що становлять взаємний інтерес.

II. Методичне та дидактичне забезпечення навчального процесу.

1. Розробка та погодження нових програм підвищення кваліфікації (короткострокових та професійних, загальних та спеціальних) – відповідно до плану-графіку навчання, окремих договорів (з дотриманням процедурних вимог НАДС до надавачів освітніх послуг).

2. Забезпечення кожної групи учасників навчання новими чи оновленими методичними та дидактичними матеріалами.

3. Адаптація кількох існуючих програм навчання в форматі реального часу до дистанційного асинхронного навчання на платформі Moodle.

4. Підготовка та поширення відео-лекцій та інших відео-сюжетів із питань, що становитимуть інтерес учасників навчання.

III. Консультативно-дорадча допомога органам державної влади та місцевого самоврядування.

1. Консультативний супровід та експертна допомога органам державної влади та місцевого самоврядування з написання проєктів місцевого та регіонального розвитку, а також інших, що становитимуть інтерес територіальних спільнот.

2. Консультативний супровід та експертна підтримка територіальних громад області щодо розвитку форм міжмуніципального співробітництва, в тому числі – міжнародного, зокрема, укладання та реалізації договорів про співпрацю з територіальними громадами країн ЄС.

IV. Підвищення кваліфікації.

1. Виконання план-графіку підвищення кваліфікації, затверджений спільним розпорядженням голови облдержадміністрації та голови обласної ради від ___ грудня 202% р. № , його моніторинг та внесення необхідних змін.

2. Організація навчань для державних службовців територіальних органів центральних органів державної влади – укладання відповідних договорів.

3. Комбінування дистанційної та очної форми. За наявності безпекових умов для реалізації останньої – її збільшення.

3. Організація та проведення навчань із такої тематики:

за трьома дорожніми картами у сферах верховенства права, реформи державного управління, функціонування демократичних інституцій (переговорний Кластер 1 «Основи процесу вступу до ЄС»);

за переговорними Кластерами 2 «Внутрішній ринок», 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивне зростання», 6 «Зовнішні відносини» – в частині, що стосується регіонального та місцевого рівнів (після розробки відповідних дорожніх карт);

Стратегії реформування державного управління до 2030 роки (після ухвалення);

стратегічного планування та публічного інвестування розвитку територій;

запровадження нового законодавства про службу в органах місцевого самоврядування;

безбар'єрності;

антикорупційного законодавства;

української мови та комунікативної компетентності службовців;

англійської мови;

інформаційної безпеки, комунікацій влади та громадськості, залучення мешканців та мешканок до управління громадами;

проектного менеджменту;

впровадження відновлювальних джерел енергії, енергозбереження;

стимулювання підприємництва та інвестиційної діяльності;

збереження довкілля;

євроатлантичної інтеграції України;

~
~
впровадження цифровізації;
інших питань, визначених центральними органами влади та відповідно до вимог замовників.

4. Залучення до організації та проведення навчань громадських організацій та міжнародних партнерів, кооперація з ними.

V. Технічне забезпечення діяльності.

1. Завершення модернізації комп'ютерного класу Центру.
2. Ремонт у частині приміщень Центру, зокрема, облаштування аудиторії у напівпідвальному приміщенні, що дозволить створити умови для збільшення обсягів очного навчання, а також нового приміщення бібліотеки.
3. Придбання нового автомобіля для проведення виїзних навчань в області.

VI. Комунікативні заходи.

1. Проведення заходів, спрямованих на спротив російській агресії в Україні, з питань реформування системи публічного адміністрування в Україні, зокрема – служби в органах місцевого самоврядування в Україні, європейської та євроатлантичної інтеграції України, насамперед, щодо процесу вступу України до ЄС, інформування про них громадськості.

VII. Наукова робота.

1. За підсумками міжнародної наукової конференції «XIV «Розумовські зустрічі»» – підготовка та видання тринадцятого номеру щорічного збірника наукових праць «Розумовські зустрічі».

2. Підготовка наукових статей та інших матеріалів – відповідно до сфер інтересів співробітників Центру та статутних напрямів його діяльності.

3. Проведення 26 – 27 листопада 2026 р. XV Міжнародної науково-практичної конференції «Розумовські зустрічі».

4. Участь працівників закладу у конференціях відповідно до сфер їхніх наукових інтересів.

Директор Центру
БОЙКО

Володимир

ДОДАТКИ

Додаток №1

Кількісні показники навчання з інших рекомендованих питань НАДС

№	Нормативно-правовий акт	Назва нормативно-правового акта	Кількість посадовців
1.	Розпорядження КМУ від 12 січня 2022 р. № 41-р	Про затвердження плану заходів щодо реалізації Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року	д/с – 126 помс – 165
2.	Розпорядження КМУ від 27 січня 2023 р. № 79-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності	д/с – 209 помс – 293
3.	Розпорядження КМУ від 21 березня 2025 р. № 246-р	Про затвердження плану заходів з реалізації у 2025-2026 роках Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки	д/с – 339 помс – 485
4.	Розпорядження КМУ від 14 лютого 2023 р. № 160-р	Забезпечення розроблення програм підвищення кваліфікації з питань діалогу як підходу до вирішення чутливих питань, розв'язання конфліктів для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з подальшим проведенням відповідного навчання	д/с – 184 помс – 72
5.	Постанова КМУ від 3 березня 2021 р. № 179	Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року	д/с – 419 помс – 513
6.	Постанова КМУ від 4 березня 2023 р. № 220	Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки	д/с – 815 помс – 758
7.	Розпорядження КМУ від 30 березня 2023 р. № 272-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року	д/с – 694 помс – 713
8.	Розпорядження КМУ від 7 квітня 2021 р. № 285-р	Про затвердження Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року	д/с – 44 помс – 214
9.	Розпорядження КМУ від 2 березня 2010 р. № 359-р	Про затвердження плану заходів щодо детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення	д/с – 209 помс – 317
10.	Розпорядження КМУ від 25 березня 2025 р. № 374-р	Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030	д/с – 601 помс – 838

		року	
11.	Розпорядження КМУ від 7 червня 2017 р. № 383-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі	д/с – 0 помс – 48
12.	Розпорядження КМУ від 2 червня 2023 р. № 496-р	Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року	д/с – 128 помс – 338
13.	Розпорядження КМУ від 12 травня 2021 р. № 497-р	Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	д/с – 128 помс – 733
14.	Розпорядження КМУ від 02 травня 2022 р. № 439-р	Деякі питання реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року	д/с – 310 помс – 410
15.	Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. № 752-р	Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки	д/с – 85 помс – 44
16.	Протокол 1-го засідання Координаційної ради робочої групи «Платформа забезпечення гендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні» від 12 лютого 2024 року	Щодо забезпечення діяльності Платформи забезпечення гендерного мейнстримінгу та інклюзії у відновленні	д/с – 25 помс – 35
17.	Розпорядження КМУ від 23 червня 2021 р. № 756-р	Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки	д/с – 253 помс – 405
18.	Розпорядження КМУ від 21 липня 2021 р. № 831-р	Деякі питання реформування державного управління України План заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки	д/с – 580 помс – 1411
19.	Розпорядження КМУ від 1 липня 2020 р. № 853-р	Про затвердження плану заходів з виконання Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року	д/с – 46 помс – 112
20.	Розпорядження КМУ	Про затвердження плану заходів щодо	д/с – 149

	від 6 грудня 2017 р. № 878-р	виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року	помс – 128
21.	Розпорядження КМУ від 10 листопада 2023 р. № 1025-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції забезпечення національної системи стійкості до 2025 року	д/с – 298 помс – 577
22.	Постанова КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 1106	Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	д/с – 681 помс – 514
23.	Розпорядження КМУ від 9 грудня 2022 р. № 1155-р	Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року	д/с – 44 помс – 13
24.	Розпорядження КМУ від 29 вересня 2021 р. № 1171-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя	д/с – 64 помс – 43
25.	Розпорядженням КМУ від 22 грудня 2023 р. № 1197-р	Організація навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за програмами підвищення кваліфікації з питань дотримання прав людини та протидії дискримінації, зокрема за етнічною ознакою	д/с – 114 помс – 342
26.	Розпорядженням КМУ від 27 грудня 2023 р. № 1206-р	Про затвердження плану заходів з розвитку системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад до 2027 року	д/с – 545 помс – 742
27.	Розпорядження КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р	Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року	д/с – 770 помс – 983
28.	Розпорядження КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1805-р	Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації	д/с – помс – 140
29.	Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021	Про План реалізації стратегії кібербезпеки України	д/с – 111 помс – 223

	року, уведеного в дію Указом Президента України від 1 лютого 2022 року № 37/2022		
30.	Розпорядженням КМУ від 02 лютого 2024 р. № 76-р	Про схвалення Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024—2026 роки та затвердження операційного плану її реалізації у 2024—2025 роках	д/с – 103 помс – 194
31.	Розпорядження КМУ від 21 квітня 2021 р. № 443-р	Про затвердження плану невідкладних заходів із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства	д/с – 81 помс – 126
32.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. № 527-р	Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки	д/с – 38 помс – 161
33.	Розпорядження КМУ від 18 червня 2024 р. № 588-р	Про затвердження плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки	д/с – 188 помс – 172
34.	Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 408	Завдання за напрямом сприяння розвитку інституційної спроможності суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва: створення належних умов для організації підвищення кваліфікації з питань транскордонного співробітництва представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, недержавних інституцій;	д/с – 0 помс – 61
35.	Розпорядження КМУ від 21 квітня 2021 р. № 361-р	Формування кадрового забезпечення спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, підвищення рівня професійних компетенцій фахівців у зазначеній сфері: розроблення та затвердження короткострокової програми навчання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за	д/с – 38 помс – 148

		ознакою статі для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, які є суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.	
36.	Розпорядження КМУ від 31 грудня 2024 року № 1351-р	Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025—2027 роках	д/с – 44 помс – 108
37.	Розпорядження КМУ від 26 листопада 2024 року № 1201-р	Про схвалення Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024—2028 роки та затвердження операційного плану заходів на 2024—2026 роки з її реалізації	д/с – 8 помс – 85
38.	Розпорядження КМУ від 29 листопада 2024 року № 1209-р	Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках	д/с – 128 помс – 217
39.	Розпорядження КМУ від 7 березня 2025 року № 204-р	План заходів на 2025 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України	д/с – 111 помс – 239
40.	Розпорядження КМУ від 14 травня 2025 р. № 475-р	Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС»	д/с – 113 помс – 563
41.	Розпорядження КМУ від 25 червня 2025 р. № 622-р	Деякі питання реалізації Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року	д/с – 62 помс – 81
42.	Розпорядження КМУ від 25 вересня 2025 р. № 1047-р	Про затвердження плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	д/с – 49 помс – 237

**Навчально-методичне забезпечення підвищення кваліфікації, розроблене
навчальним закладом за 2025 рік**

Навчальні програми:

Спеціальні професійні програми підвищення кваліфікації:

1. Правові та практичні аспекти діяльності державного службовця Державної податкової служби

Загальні короткострокові програми підвищення кваліфікації:

2. Техніка комунікації та ведення переговорів, мистецтво презентації
3. HR-менеджмент в органах місцевого самоврядування
4. Soft Skills – інструмент ефективної діяльності посадової особи місцевого самоврядування
5. Англійська мова для публічних службовців: базовий рівень. English for public servants: basic level
6. Безпека особистості та ментальне здоров'я
7. Використання штучного інтелекту у роботі державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування
8. Впровадження волонтерської діяльності та отримання гуманітарної допомоги: правові питання та діючі процедури
9. Впровадження системи «RBM - управління орієнтоване на результат» у сфері регіональної політики
10. Державна ветеранська політика: законодавче забезпечення, завдання, складові
11. Державна ветеранська політика: реалізація на місцевому рівні
12. Ділове українське мовлення у сфері державного управління (Moodle)
13. Ділове українське мовлення у сфері державного управління
14. Ефективна письмова комунікація публічних службовців: проста мова та легке читання
15. Ефективні комунікації на державній службі. Службова етика та етикет
16. Законодавчі новели для органів місцевого самоврядування
17. Організація роботи з документами, здійснення внутрішнього контролю та забезпечення доступу до публічної інформації в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування
18. Підготовка проектних заявок на грантові конкурси, в тому числі за участю організацій громадянського суспільства
19. Правові та практичні аспекти публічних закупівель в Україні
20. Публічна служба та права людини
21. Робота з постраждалими від сексуального насильства в умовах збройного конфлікту

22. Соціально-психологічні аспекти діяльності посадовця
23. Стратегічні комунікації в державному управлінні та місцевому самоврядуванні
24. Управління персоналом: інструментарій, напрями та інноваційні практики
25. Управління проєктним циклом: від ідеї до звітності (як написати проєкт)
26. Управління публічними інвестиціями
27. Формування безбар'єрного середовища: принципи рівності, недискримінації, доступності та інклюзії

Спеціальні короткострокові програми підвищення кваліфікації:

28. Новели законодавства у сфері державної реєстрації актів цивільного стану та їх практичне застосування
29. Використання культурної спадщини: законодавство, європейські стандарти та практичні дії в громаді
30. Впровадження основних положень нового закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» в громадах Чернігівщини
31. Впровадження системи «RBM – управління орієнтоване на результат» у сфері регіональної політики: досвід Чернігівщини
32. Доступна жестова мова як засіб для надання адміністративних послуг: практика Чернігівщини
33. Ефективне реагування на ризики інформаційно-комунікаційної безпеки на Чернігівщині
34. Ефективність та професійний розвиток державних службовців органів юстиції під час воєнного стану
35. Земельне законодавство України за умов воєнного стану
36. Інвестиційний паспорт громади як інструмент економічного розвитку території: успішні практики
37. Кібербезпека та кібербігієна в роботі публічного службовця в Холминській територіальній громаді
38. Нове законодавство для органів місцевого самоврядування: впровадження в громадах Чернігівщини
39. Новели законодавства України про працю в період воєнного стану
40. Нормативно-правове забезпечення діяльності органів місцевої державної влади та органів місцевого самоврядування, адміністративна практика на Чернігівщині
41. Організація роботи відділів державної виконавчої служби щодо примусового виконання рішень
42. Організація роботи з упровадження програми для кривдників
43. Організація роботи ради територіальної громади на Чернігівщині: практика Чернігівщини
44. Організація та здійснення внутрішнього контролю в органах державної влади та органах місцевого самоврядування Чернігівщини

45. Організація цивільного захисту в територіальній громаді та надання громадянам якісних безпекових послуг
46. Основні напрями діяльності органів місцевої влади щодо захисту прав та законних інтересів дітей
47. Особливості надання соціальних послуг у громаді в умовах воєнного або надзвичайного стану: успішні практики
48. Особливості реалізації Закону України «Про адміністративну процедуру» у Варвинській територіальній громаді
49. Просторове планування, містобудівне та земельне законодавство, його застосування на практиці за умов прикордоння
50. Реалізація державної політики підтримки розвитку дітей, молоді і спорту та у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: успішні практики
51. Реалізація Закону України від 02 травня 2023 року № 3077-IX «Про службу в органах місцевого самоврядування» працівниками апарату територіальної громади, її структурних підрозділів, старостами, депутатами Талалаївської селищної ради»
52. Робота з організації та ведення військового обліку, мобілізаційна робота в територіальних громадах Чернігівської області
53. Розвиток соціально відповідального підприємництва в територіальних громадах, підтримка мікро та малого бізнесу на Чернігівщині
54. Розробка інвестиційного паспорта громади
55. Соціальна підтримка пільгових категорій громадян та осіб з інвалідністю, Конвенція про права осіб з інвалідністю: впровадження на Чернігівщині
56. Стратегічна екологічна оцінка проектів документів державного планування: практики Чернігівщини
57. Стратегічна екологічна оцінка як інструмент сталого розвитку території: особливості прикордоння
58. Управління відходами на Чернігівщині: поточний стан та оновлення в законодавстві

Навчально-методичні посібники:

1. Soft Skills – інструмент ефективної діяльності посадової особи місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: М. Ажажа, О. Козенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.
2. Використання штучного інтелекту у роботі державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: Т. Шестаковська, О. Козенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.
3. Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: Г. Журавська, С. Кошарук – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

4. Ефективні комунікації на державній службі. Службова етика та етикет [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: Л. Рень, П. Підгайний – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

5. Інструменти промоції громади (Вікіпедія та ін.) [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: К. Литвин, О. Козенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

6. Інформаційна безпека: виявлення дезінформації та методи перевірки фактів [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: І. Сенченко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

7. Кібербезпека та кібергігієна в роботі публічного службовця [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: Д. Мехед, Т. Карпенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

8. Міжнародне співробітництво територіальних громад для розвитку території [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: О. Продан – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

9. Національна безпека України та НАТО [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: А. Грубінко, О. Козенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

10. Новели законодавства України про працю в період воєнного стану [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: В. Пузирний, Т. Карпенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

11. Освітній менеджмент в органах місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: М. Гончар, П. Підгайний – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

12. Особливості організації адміністративної процедури [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: І. Бойко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

13. Програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проектів на програму LIFE [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: В. Лошицька, Т. Нехайчук – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

14. Розвиток підприємництва в територіальних громадах. Підтримка мікро та малого бізнесу [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: Ю. Шабардіна, О. Козенко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

15. Розумовські зустрічі: збірник наукових праць / Сіверський центр післядипломної освіти; Сіверський інститут регіональних досліджень. — Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025. Вип. 12. 215 с.

16. Сучасний діловий протокол та етикет [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: В. Кушнірюк, Л. Козачок – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

17. Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації. Уклад.: С. Гаращук, Г. Семенець – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2025.

Інші навчально-методичні матеріали:

(адреса: <https://www.youtube.com/user/siverird/videos>)

1. Виступ творчого колективу Чернігівського фахового музичного коледжу ім. Левка Ревуцького з композиціями Вольфганга Амадея Моцарта, які виконувалися на початку прийомів Андрія Розумовського.

2. Виступ творчого колективу Чернігівського фахового музичного коледжу ім. Левка Ревуцького з композицією Людвіга ван Бетховена: на тему української народної пісні «Їхав козак за Дунай»/ «Schöne Minka, ich muß scheiden».

3. Відеозапис виступу Білорусова Сергія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», IV панельна дискусія «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій».

4. Відеозапис виступу Бондар Ганни на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

5. Відеозапис виступу Веткіна Юрія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

6. Відеозапис виступу Вінниченка Євгенія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», V панельна дискусія «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики».

7. Відеозапис виступу Галини Журавської про враження від спілкування з учасниками семінару «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС».

8. Відеозапис виступу Галини Семенець про враження від спілкування з учасниками семінару «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції».

9. Відеозапис виступу Ганущака Юрія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

10. Відеозапис виступу Горчинського Сергія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», V панельна дискусія «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики».

11. Відеозапис виступу графа Грегора Розумовського на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

12. Відеозапис виступу Дерій Жанни на конференції XIV «Розумовські зустрічі», IV панельна дискусія «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій».

13. Відеозапис виступу Джерджа Сергія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», II панельна дискусія «Національний опір і безпека: місцевий, регіональний та національний рівні».

14. Відеозапис виступу Єршова Романа на конференції XIV «Розумовські зустрічі», V панельна дискусія «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики».

15. Відеозапис виступу Желіховського Станіслава на конференції XIV «Розумовські зустрічі», II панельна дискусія «Національний опір і безпека: місцевий, регіональний та національний рівні».

16. Відеозапис виступу Жирохова Михайла на конференції XIV «Розумовські зустрічі», II панельна дискусія «Національний опір і безпека: місцевий, регіональний та національний рівні» .

17. Відеозапис виступу Козачок Лесі на конференції XIV «Розумовські зустрічі», IV панельна дискусія «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій».

18. Відеозапис виступу Копиленка Олександра на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

19. Відеозапис виступу Котенко Тетяни на конференції XIV «Розумовські зустрічі», IV панельна дискусія «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій».

20. Відеозапис виступу Кукушкіна Костянтина на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

21. Відеозапис виступу Лепявко Сергія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

22. Відеозапис виступу Луняка Євгена на конференції XIV «Розумовські зустрічі», II панельна дискусія «Національний опір і безпека: місцевий, регіональний та національний рівні».

23. Відеозапис виступу Маханькова Григорія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

24. Відеозапис виступу Новака Андрія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», IV панельна дискусія «Управління публічними інвестиціями та розвиток територій».

25. Відеозапис виступу Олександра Клименка на конференції XIV «Розумовські зустрічі», V панельна дискусія «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики».

26. Відеозапис виступу Островідової Ольги на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

27. Відеозапис виступу Перги Юрія на конференції XIV «Розумовські зустрічі», V панельна дискусія «Штучний інтелект у державному управлінні: нові можливості та ризики».

28. Відеозапис виступу Петренко Оксани на конференції XIV «Розумовські зустрічі», III панельна дискусія «Українське суспільство та ветерани Російсько-української війни».

29. Відеозапис виступу Пьотра Кульпи на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

30. Відеозапис виступу Сергія Гаращука про враження від спілкування з учасниками семінару «Фінансова діяльність територіальних громад як складова управління їх розвитком та європейської інтеграції».

31. Відеозапис виступу Сергія Кошарука про враження від спілкування з учасниками семінару «Впровадження в Україні екологічної та енергетичної політик ЄС».

32. Відеозапис виступу Суховерського Володимира на конференції XIV «Розумовські зустрічі», I панельна дискусія «Питання трансформації українських владних еліт: кейс Розумовських».

33. Відеозапис виступу Тетяни Нехайчук про враження від спілкування з учасниками семінару «Програми ЄС, що доступні для заявників з України: особливості розробки та подачі проєктів на програму LIFE».

34. Документальний фільм «Гміни – Європейський Союз – громади: йдемо разом» створений на основі матеріалів навчального візиту представників 15 територіальних громад Чернігівської області до Польщі, що тривав з 20 по 25 жовтня 2025 р.

**Інформаційна картка про підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад у 2025 році
(окремим додатком)**

ІНФОРМАЦІЙНА КАРТКА

про підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій,
їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування
та депутатів місцевих рад у 2025 році
у Чернігівському регіональному центрі підвищення кваліфікації
(найменування закладу післядипломної освіти)

ПОКАЗНИКИ		Центральні органи виконавчої влади (міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи)	Місцеві державні адміністрації	Органи місцевого самоврядування	Державні підприємства, установи та організації
I.	Кількість осіб, які підвищили кваліфікацію				
1.1.	за категоріями:	1368	4758	8010	0
1.1.1.	державні службовці	1368	4758		
	категорія Б	350	1591		
	категорія В	1018	3167		
1.1.2.	посадові особи місцевого самоврядування				
	III категорія			0	
	IV категорія			144	
	V категорія			1543	
	VI категорія			2506	
	VII категорія			3750	
1.1.3.	депутати місцевих рад			67	
1.1.4.	голови місцевих державних адміністрацій		0		
1.1.5.	перші заступники голів місцевих державних адміністрацій		0		
1.1.6.	заступники голів місцевих державних адміністрацій		0		
1.1.7.	інші працівники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій	0	0	0	0
1.2.	за програмами підвищення кваліфікації:	1368	4758	8010	0
1.2.1.	професійними (сертифікатними)	604	310	273	0
	загальними, з них:	497	276	227	0
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0	0	0
	<i>за типовими програмами підвищення кваліфікації</i>	0	34	46	0
	<i>(без затвердження власних програм)</i>				
	спеціальними	107	0	0	0
1.2.2.	короткостроковими	764	4448	7737	0
	загальними, з них:	509	4196	5766	0
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0	0	0
	<i>за типовими програмами підвищення кваліфікації</i>	0	67	119	0
	<i>(без затвердження власних програм)</i>				
	спеціальними	255	252	1971	0
1.3.	Кількість осіб, які підвищили кваліфікацію, за формою навчання:	14136			
1.3.1.	очна	2103			
1.3.2.	змішана	0			
1.3.3.	дистанційна	12033			
1.4.	Показники інклюзивності навчання				
1.4.1.	Кількість учасників навчання за програмами підвищення кваліфікації, які подали у 2025 р. заяви щодо їх потреби у інклюзивному навчанні (осіб)	0			
1.4.2.	Кількість учасників навчання, які упродовж 2025 р. навчались за програмами підвищення кваліфікації за індивідуальною освітньою траєкторією (осіб)	0			
1.5.	Кількість осіб, які підвищили кваліфікацію, за ознакою статі:	14136			
1.5.1.	жіноча	11328			
1.5.2.	чоловіча	2808			
1.6.	Кількість учасників навчання з інших областей (за юридичною адресою державного органу, органу місцевого самоврядування, державного підприємства, установи, організації)	38	0	0	0
	Вінницька	0	0	0	0
	Волинська	0	0	0	0
	Дніпропетровська	2	0	0	0
	Донецька	0	0	0	0
	Житомирська	1	0	0	0
	Закарпатська	0	0	0	0
	Запорізька	0	0	0	0
	Івано-Франківська	0	0	0	0
	Київська	29	0	0	0
	м. Київ	0	0	0	0
	Кіровоградська	0	0	0	0
	Луганська	0	0	0	0
	Львівська	1	0	0	0
	Миколаївська	0	0	0	0
	Одеська	1	0	0	0
	Полтавська	1	0	0	0
	Рівненська	0	0	0	0
	Сумська	0	0	0	0
	Тернопільська	1	0	0	0
	Харківська	1	0	0	0
	Херсонська	0	0	0	0

	Хмельницька	1	0	0	0
	Черкаська	0	0	0	0
	Чернівецька	0	0	0	0
	Чернігівська	0	0	0	0

ПОКАЗНИКИ		Кількість осіб	Частка, %
II.	Загальна кількість викладачів, які залучались до проведення навчання у 2025 році (осіб)	154	
2.1.	науково-педагогічні працівники*, з них:	59	38%
	<i>мають досвід роботи в державних органах, органах місцевого самоврядування</i>	0	0%
	<i>мають вчені звання та/або науковий ступінь</i>	36	23%
2.2.	державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування, які у 2025 році займали посади у відповідних органах та залучались до проведення навчання, з них:	57	37%
	<i>мають вчені звання та/або науковий ступінь</i>	3	2%
2.3.	представники та експерти інститутів громадянського суспільства, з них:	30	19%
	<i>мають досвід роботи в державних органах, органах місцевого самоврядування тощо</i>	7	5%
	<i>мають вчені звання та/або науковий ступінь</i>	6	4%
2.4.	представники та експерти програм (проектів) міжнародної технічної допомоги, з них:	8	5%
	<i>мають досвід роботи в державних органах, органах місцевого самоврядування</i>	4	3%
	<i>мають вчені звання та/або науковий ступінь</i>	1	1%

III. Кількість викладачів, які у 2025 році пройшли навчання з таких питань:			
3.1.	використання сучасних методів навчання дорослих (із зазначенням % від загальної кількості викладачів, залучених до навчання у 2025 році)	0	0%
3.2.	розвиток цифрових навичок (із зазначенням % від загальної кількості викладачів, залучених до навчання у 2025 році)	0	0%
3.3.	навчання осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивного навчання) (із зазначенням % від загальної кількості викладачів, залучених до навчання у 2025 році)	0	0%

IV. Джерела та обсяги фінансування підвищення кваліфікації (грн.)		
Всього, зокрема:		4,572,407.00
4.1.	з державного бюджету (за рахунок закупівлі державними органами послуг з підвищення кваліфікації своїх працівників)	0.00
4.2.	з місцевого бюджету:	4,129,933.00
4.2.1.	за рахунок фінансування засновником	0.00
4.2.2.	за рахунок закупівлі органами місцевого самоврядування послуг з підвищення кваліфікації своїх працівників	0.00
4.3.	за кошти міжнародної технічної допомоги (грантів)	0.00
4.4.	за власні кошти учасників навчання	442,474.00
4.5.	з інших надходжень, не заборонених законодавством	0.00

ПОКАЗНИКИ		Кількість	Частка від загальної кількості погоджених програм, %
V.	Науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації (кількість)		
5.1.	розроблено навчально-методичних видань (посібників, словників, практикумів тощо)	17	
5.2.	погоджено програм підвищення кваліфікації (НАДС та іншими суб'єктами погодження)	58	
5.2.1.	загальних професійних (сертифікатних), з них:	0	0%
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0%
5.2.2.	спеціальних професійних (сертифікатних)	1	2%
5.2.3.	загальних короткострокових, з них:	26	45%
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0%
5.2.4.	спеціальних короткострокових	31	53%

ПОКАЗНИКИ		Кількість чинних програм на 31 грудня 2025 року (з урахуванням трирічного строку чинності програми)	Кількість програм, реалізованих у 2025 році	Частка, %
5.3.	Програми підвищення кваліфікації з них:	130	105	81%
5.3.1.	загальних професійних (сертифікатних), з них:	5	5	100%
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0	
5.3.2.	спеціальних професійних (сертифікатних)	1	1	100%
5.3.3.	загальних короткострокових, з них:	69	60	87%
	<i>розроблені на основі типових програм підвищення кваліфікації</i>	0	0	
5.3.4.	спеціальних короткострокових	55	39	71%

ІНФОРМАЦІЯ
щодо кількості державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників,
посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, які підвищили кваліфікацію у 2024 році
за типовими програмами та програмами, розробленими на основі типових програм,
у Чернігівському регіональному центрі підвищення кваліфікації
(найменування закладу післядипломної освіти)

Назва типової програми підвищення кваліфікації, затвердженої НАДС у 2022-2024 роках	За типовими програмами (програма не змінювалась закладом освіти)				За програмами, розробленими закладами освіти на основі типових програм				
	державні службовці	посадові особи місцевого самоврядування	голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники	депутати місцевих рад	реквізити документа закладу освіти, яким затверджено програму	державні службовці	посадові особи місцевого самоврядування	голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники	депутати місцевих рад
Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців (короткострокова програма)									
Загальна адміністративна процедура (професійно (сертифікатна) програма)									
Виявлення і реагування на випадки сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та надання допомоги постраждалим (короткострокова програма)									
Організація роботи щодо забезпечення права на доступ до публічної інформації в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (короткострокова програма)									
Запобігання корупції та впровадження стандартів доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (професійно (сертифікатна) програма)	34	31							
Запобігання і протидія гендерно зумовленому, зокрема домашньому, насильству (короткострокова програма)									
Молодіжна політика, заснована на підходах участі (короткострокова програма)									
Забезпечення створення безбар'єрного простору на засадах рівності, недискримінації, доступності та інклюзії (короткострокова програма)									
Молодіжна робота (короткострокова програма)	5	15							
Загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації державних службовців, вперше призначених на посаду державної служби категорії «В»									
Загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації державних службовців, вперше призначених на посаду державної служби категорії «Б»									
Психологічна підтримка та адаптація персоналу у період воєнного стану та повсякденний час (короткострокова програма)									
Реалізація Закону України від 02 травня 2023 року № 3077-ІХ «Про службу в органах місцевого самоврядування» службою управління персоналом в органі місцевого самоврядування (короткострокова програма)									
Типова загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, відповідальних за здійснення публічних закупівель									
Типова загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, вперше призначених на посади в органах місцевого самоврядування									

Разом : 39 46 0 0 0 0 0 0 0 0

ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ
щодо кількості державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників,
посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, які підвищили кваліфікацію у 2024 році
за загальними програмами

у Чернігівському регіональному центрі підвищення кваліфікації
(найменування закладу післядипломної освіти)

Напряму (тема) підвищення кваліфікації	Державні службовці міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів			Державні службовці місцевих державних адміністрацій			Посадові особи місцевого самоврядування			Голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники			Депутати місцевих рад			Інші працівники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій		
	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
I Розділ: Пріоритетні напрями (теми) підвищення кваліфікації за загальними професійними (сертифікатними) програмами підвищення кваліфікації:																		
для державних службовців, вперше призначених на посади державної служби категорії "Б"	-	-		-	-	18	-	-		-	-		-	-		-	-	
для державних службовців, які займають посади державної служби категорії "Б" (раз на три роки)	-	-		-	-	75	-	-		-	-		-	-		-	-	
для державних службовців, вперше призначених на посади державної служби категорії "В"	-	-	44	-	-	114	-	-		-	-		-	-		-	-	
для державних службовців, які займають посади державної служби категорії "В" (раз на три роки)	-	-		-	-	181	-	-		-	-		-	-		-	-	
для посадових осіб місцевого самоврядування, вперше призначених на посади в органах місцевого самоврядування	-	-		-	-		-	-	106	-	-		-	-		-	-	
для посадових осіб місцевого самоврядування, які займають посади в органах місцевого самоврядування (раз на три роки)	-	-		-	-		-	-	115	-	-		-	-		-	-	
вперше обраних на виборну посаду (протягом року після набуття повноважень)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
обраних або затверджених відповідною радою на виборну посаду (не рідше одного разу протягом строку здійснення повноважень)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
для представників служб управління персоналом органів місцевого самоврядування щодо реалізації Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
для уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції	-	-	1	-	-	33	-	-	31	-	-		-	-		-	-	
для фахівців у сфері кібербезпеки	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
антикорупційна тематика (добросесність, запобігання корупції, стандарти доброчесної та етичної поведінки)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
аналіз, управління ризиками та планування на основі спроможностей (посилення спроможності державних органів проводити ідентифікацію загроз, виявляти вразливості та оцінювати ризики національної безпеки)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
забезпечення післявоєнного відновлення та розвитку України	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
забезпечення психологічної підтримки та адаптації у період воєнного стану та після його припинення чи скасування	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
інформаційна безпека (включення модулів щодо гібридних загроз, боротьби з дезінформацією та маніпулятивним контентом)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
проектний менеджмент / проєктний менеджмент, зокрема підготовка та бюджетування міжнародних проєктів з урахуванням світової практики (СЄ, НАТО) подолання наслідків та відновлення після кризових ситуацій	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
соціально відповідальний бізнес (зокрема включення модулів до професійних (сертифікатних) програм підвищення кваліфікації)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
нові засади здійснення адміністративної процедури/загальна адміністративна процедура	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
удосконалення рівня володіння державною мовою	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
удосконалення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи (англійська мова)	-	-		-	-	49	-	-	13	-	-		-	-		-	-	
удосконалення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи (французька мова)	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
II Розділ: Пріоритетні напрями (теми) підвищення кваліфікації за загальними короткостроковими програмами для категорій осіб:																		
державних службовців місцевих державних адміністрацій та посадових осіб місцевого самоврядування, відповідальних за питання протидії торгівлі людьми	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
державних службовців, до повноважень яких належать питання представлення інтересів України на міжнародній арені та розвитку туризму в Україні	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
державних службовців, до функціональних обов'язків яких належать питання щодо детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі	-	-		20	-		-	-	58	-	-		-	-		-	-	
державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які залучені або можуть бути залучені до запобігання та протидії насильству за ознакою статі та сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом, відповідно до стандартів ООН та НАТО	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
працівників служб управління персоналом	-	-		22	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
представників служб управління персоналом органів місцевого самоврядування / спеціалістів з питань персоналу щодо реалізації Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»	-	-		-	-		-	-	86	-	-		-	-		-	-	
уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції за спільними функціями професійного стандарту «Уповноважений з антикорупційної діяльності» / з питань управління корупційними ризиками фахівців у сфері кібербезпеки	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
III Розділ: Пріоритетні напрями (теми) підвищення кваліфікації за загальними короткостроковими програмами:																		
аналіз, управління ризиками та планування на основі спроможностей (посилення спроможності державних органів проводити ідентифікацію загроз, виявляти вразливості та оцінювати ризики національної безпеки)	-	-		355	356		410	230		-	-		-	-		-	-	
антикорупційна тематика (добросесність, запобігання корупції, стандарти доброчесної та етичної поведінки)	-	-		492	320		514	265		-	-		-	-		-	-	
ведення переговорів, медіація	-	-		116	390		190	197		-	-		-	-		-	-	

Напрямок (тема) підвищення кваліфікації	Державні службовці міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів			Державні службовці місцевих державних адміністрацій			Посадові особи місцевого самоврядування			Голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники			Депутати місцевих рад			Інші працівники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій		
	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми	короткострокові	теми, модулі програм	професійні програми
впровадження змін та прийняття ефективних рішень (для державних службовців, які займають посади державної служби категорії «Б»)			-	45	65	-	15	18	-			-			-			-
гендерна політика / забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та реагування на них)			-	290	327	-	185	229	-			-			-			-
деокупація та реінтеграція тимчасово окупованої території та управління деокупованою територією			-	80	112	-	60	69	-			-			-			-
діалог як підхід до вирішення чувливих питань, розв'язання конфліктів			-	198	308	-	152	235	-			-			-			-
документування, оцінювання шкоди, завданої постраждалим у зв'язку з конфліктом, з урахуванням гендерного підходу			-	371	475	-	288	200	-			-			-			-
електронна демократія (зокрема використання інструментів е-демократії)			-	200	160	-	240	160	-			-			-			-
свроатлантична інтеграція			-	120	151	-	41	32	-			-			-			-
європейська інтеграція			-	135	136	-	32	42	-			-			-			-
забезпечення доступу до публічної інформації			-	96	103	-	142	171	-			-			-			-
забезпечення післявоєнного відновлення та розвитку України			-	42	54	-	31	34	-			-			-			-
забезпечення прав і свобод людини, протидія дискримінації, зокрема за етнічною ознакою			-	108	127	-	84	104	-			-			-			-
забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю / вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю / питання універсального дизайну і доступності тощо			-			-	110	80	-			-			-			-
забезпечення психологічної підтримки та адаптації у період воєнного стану та після його припинення чи скасування			-	135	159	-	201	221	-			-			-			-
загальні питання державного управління, зміни у законодавстві з питань державної служби			-	690	516	-	815	265	-			-			-			-
загальні питання місцевого самоврядування, зміни у законодавстві з питань служби в органах місцевого самоврядування			-	260	328	-	417	154	-			-			-			-
запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій			-	351	360	-	425	201	-			-			-			-
запобігання і протидія торгівлі людьми			-	93	97	-	52	62	-			-			-			-
застосування міжнародного гуманітарного права в умовах збройного конфлікту			-	30	34	-	21	22	-			-			-			-
зміна клімату			-	85	55	-	147	110	-			-			-			-
інформаційна безпека (з включенням тем щодо гібридних загроз, боротьби з дезінформацією та маніпулятивним контентом)			-	198	207	-	234	170	-			-			-			-
кібербезпека / кібербезпека та захист критичної інфраструктури			-	110	105	-	83	34	-			-			-			-
комунікація та взаємодія			-	104	98	-	120	80	-			-			-			-
кризове управління та прийняття рішень у разі загрози сталому функціонуванню державних органів			-	171	184	-	231	206	-			-			-			-
нові засади здійснення адміністративної процедури / загальна адміністративна процедура			-	350	346	-	460	265	-			-			-			-
організація діяльності голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників			-			-			-			-			-			-
порядок денний «Жінки, мир, безпека»			-	314	109	-	170	155	-			-			-			-
провадження волонтерської діяльності			-	140	113	-	110	84	-			-			-			-
проведення гендерно-правової експертизи, гендерних аудитів			-	160	144	-	89	111	-			-			-			-
проектний менеджмент / проєктний менеджмент, зокрема підготовка та бюджетування міжнародних проєктів з урахуванням світової практики (ЄС, НАТО) подолання наслідків та відновлення після кризових ситуацій			-	248	217	-	385	265	-			-			-			-
розвиток лідерського потенціалу			-	110	172	-	113	104	-			-			-			-
розроблення інформаційних повідомлень у форматі легкого читання (для державних службовців, що відповідають за інформування населення)			-	30	35	-	48	52	-			-			-			-
соціально відповідальний бізнес (зокрема включення тем до короткострокових програм підвищення кваліфікації)			-		22	-	61	69	-			-			-			-
сприйняття змін (для державних службовців, які займають посади державної служби категорії «В»)			-	70	47	-		25	-			-			-			-
створення безбар'єрного простору			-	38	46	-	60	35	-			-			-			-
стратегічне управління та планування			-	48	45	-	780	125	-			-			-			-
стратегічні комунікації			-		72	-	480	212	-			-			-			-
транскордонне співробітництво			-			-			-			-			-			-
удосконалення рівня володіння державною мовою			-	175	134	-	182	171	-			-			-			-
удосконалення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи (англійська мова)			-			-			-			-			-			-
удосконалення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи (французька мова)			-			-			-			-			-			-
управління публічними інвестиціями / управління державними інвестиціями, зокрема щодо аналізу витрат і вигод («cost benefit analysis»)			-			-	145	65	-			-			-			-
управління персоналом та управління результативністю (для державних службовців, які займають посади державної служби категорії «Б»)			-		85	-			-			-			-			-
управління персоналом в органах місцевого самоврядування			-			-		86	-			-			-			-
управління державною службою в місцевій державній адміністрації			-		5	-			-			-			-			-
формування та реалізація молодіжної політики			-	191	99	-	305	113	-			-			-			-
цифрова грамотність			-	201	159	-	320	231	-			-			-			-

інші напрями (за потреби).....

Разом : 0 0 45 6992 7077 470 9092 5759 265 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

*Усього : 29700

*В рамках освітніх програм слухачі проходили навчання за декількома напрямами

Важить 10 найбільш затребуваних спеціальних програм, за якими підвищили кваліфікацію учасники навчання

Додаток № 4
до листа від 14.02.2025 року № 01-02/74

ЗВІТНА ІНФОРМАЦІЯ
щодо кількості державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників,
посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, які підвищили кваліфікацію у 2024 році
за спеціальними програмами

у Чернігівському регіональному центрі підвищення кваліфікації
(найменування закладу післядипломної освіти)

Напрямок/тема спеціальних програм підвищення кваліфікації	Державні службовці міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів		Державні службовці місцевих державних адміністрацій		Посадові особи місцевого самоврядування		Голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники		Депутати місцевих рад		Інші працівники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій	
	короткострокові	професійні програми	короткострокові	професійні програми	короткострокові	професійні програми	короткострокові	професійні програми	короткострокові	професійні програми	короткострокові	професійні програми
Новели земельного законодавства України. Питання ефективного управління та розпорядження об'єктами комунальної власності					297				51			
Розробка та запровадження місцевої політики захисту навколишнього середовища в територіальних громадах.			7		158				4			
Енергетична безпека: сутність, загрози та механізми регулювання			26		82							
Практичні аспекти організації та ведення бухгалтерського обліку у бюджетних установах.			42		85							
Розробка та застосування геоінформаційних систем органами місцевого самоврядування для планування розвитку територій			4		79							
Інструменти промоції громади (Вікіпедія та ін.)					40							
Електронні інструменти ведення погосподарського обліку для територіальних громад. Робота з базами даних.					114							
Імплементация європейських практик поведження з відходами: кейс України			8		33							
Освітній менеджмент в органах місцевого самоврядування					50							
Організація цивільного захисту в територіальній громаді та надання громадянам якісних безпечних послуг			108		95				4			
інші												

Разом : 0 0 195 0 1033 0 0 0 59 0 0 0
*Усього : 1287

*В рамках освітніх програм слухачі проходили навчання за декількома напрямами